

Kuressaare Gümnaasium

Ainevaldkond „Kunstiained“ (kunst ja muusika)

Ainevaldkonna õppeained

Kunstiõpetus kuulub koos muusikaõpetusega kunstiainete valdkonda, mis on kohustuslikud kõigis põhikooliastmetes.

Kunsti ja muusikat õpitakse 1.–9. klassini.

Ainevaldkonna Kunstiained“kirjeldus

Kunstiainete sisus, tegevustes ja taotlustes on ühised järgmised aspektid:

1. teadmised kunstidest (analüüs);
2. erinevate kunstide seostamine (süntees);
3. ainealne (verbaalne) keel;
4. loomingu eneseväljendus (loomine, esitamine)
5. kunstiloomingu vastuvõtmine (kommunikatsioon, kriitika)
6. oma-, kohaliku ja maailmakultuuri väärtustamine (mitmekultuurilisus);
7. kultuuriväärtuste kaitsmine (jätkusuutlikkus).

Üldpädevuste kujundamise võimalusi

Kunstivaldkond võimaldab kujundada kõiki üldpädevusi igapäevases õppetöös nii teooria kui ka praktiliste tegevuste kaudu. Pädevustes eristatava nelja omavahel seotud komponendi – teadmiste, oskuste, väärtushoiakute ja -hinnangute – kujundamisel on kandev roll õpetajal, kes loob oma väärtushinnangute ja enesekehtestamisoskusega sobiliku õpikeskkonna ning mõjutab õpilaste väärtushinnanguid ja käitumist. Üldpädevuste kujundamisel on oluline kooli ning kodu koostöö.

Kultuuri- ja väärtuspädevus

Kunstivaldkonna õppeainetes rõhutatakse kultuuriteadmisi ja ühisel kultuuripärandil põhinevat kultuuriruumi õppija identiteedi osana. Tegevustes väärtustatakse individuaalset ning kultuurilist mitmekesisust. Käsitlevate teemade, analüüsivate kunstiteoste ja -sündmuste kaudu toetatakse eetiliste ning esteetiliste väärtushoiakute kujunemist. Praktiline loomingu tegevus ja selle üle arutlemine õpetavad teadvustama kunsti ja muusikat eneseväljenduse vahendina, hindama erinevaid ideid, seisukohti ja probleemilahendusi ning austama autorsust. Kasvatatakse teadlikku ja kriitilist suhtumist kõikidesse infokanalitesse.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus

.Uurimuslikud ja praktilised rühmatööd, loovtööd, arutlused ja esitlused, ühismusitseerimine, ühistes kunstiprojektides ning valdkondlikes ja valdkondadeülestes õppeprojektides osalemine kujundavad koostöövalmidust ning aitavad väärtustada üksteise toetamist. Kultuurisündmustel osalemine aitab kujundada kultuurilist ühtsustunnet. Kunstiteoste üle arutledes harjuvad õpilased oma seisukohti kaitsma ning teiste arvamustest lugu pidama. Kunstiained teadvustavad inimese kui keskkonna kuju

ndaja ja kasutaja mõju, juhtides teadlikult ning jätkusuutlikult tegutsema nii looduses kui ka inimeste loodud ruumilistes ja virtuaalsetes keskkondades.

Enesemääratluspädevus

Pidev tagasiside andmine ja eneseanalüüsi oskuse arendamine aitavad tundma õppida oma huve ja võimeid ning kujundada positiivset minapilti. Kultuuriliste ja sotsiaalsete teemade käsitlemine (vaadeldavad kultuurinähtused, kunstiteoste ja muusikapalade ainek ja sõnumid

jne) aitab kujundada personaalset, sotsiaalset ja kultuurilist identiteeti.

Õpipädevus

Kunstides kujundatakse õpipädevust eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide kaudu, mis võimaldavad õpilastel teadvustada ning kasutada oma õpistiili. Nii individuaalselt kui ka rühmas lahendatavad uurimis- ja probleemülesanded eeldavad info hankimist, selle analüüsimist ja tõlgendamist ning õpitu kasutamist uudsetes olukordades.

Kunstides saavad õpilased ise jõukohaseid ülesandeid luua, oma valikute sobivust kontrollida, uusi oskusi katsetada ning järjekindlalt harjutada. Pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad järjest suurendada õppija rolli oma õpitegevuse juhtijana.

Suhtluspädevus

Kunstiainetes on tähtsal kohal kunstiteostest, -stiilidest, -ajastutest jms rääkimine, kasutades kirjelduses nii korrektset emakeelt kui ka ainespetsiifilist terminoloogiat. Tööde esitlemine ning aruteludes erinevate seisukohtade võrdlemine ja kaitsmine toetavad väljendusoskust ning ainealase oskussõnavara kasutamist. Kunsti- ja muusikateemaliste referatiivsete ning loovtööde koostamine eeldab oskust mõista teabetekste ning suunab kasutama mitmesuguseid info esitamise viise (tekst, joonis, skeem, tabel, graafik jms). Kunstiainetes tutvutakse kunsti ja muusika kui kommunikatsioonivahenditega, õppides tundma neile eriomast mitteverbaalset keelt ning „tõlkides” sõnumeid ühest keelest teise.

Ettevõtlikkuspädevus

Vajalike oskuste kujunemist toetavad kunstiainetes individuaal- ja rühmatöö, uurimuslikud ning probleemipõhised ülesanded ja õpitava sidumine nüüdisaegse igapäevaeluga. Kunstiainetes väärtustatakse uuenduslikke ning loovaid lahendusi. Praktiline loovtegevus annab võimaluse katsetada erinevaid ideede väljendamise ja esitlemise võimalusi, valides leidlikult sobivaid meetodeid ning rõhutades oma tugevaid külgi. Õpitakse tegevust planeerima ja analüüsima, vastutama tööde lõpetamise ja tulemuse eest. Tutvutakse ka valdkonnaga seotud elukutsete ning institutsioonidega.

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiapädevus

Kunstiainetes rakendatavate ülesannete lahendamiseks tuleb sõnastada probleeme, arutleda lahendusteede üle, põhjendada valikuid ja analüüsida tulemusi. Õpitakse kasutama kunstimõisteid (kompositsioon, struktuur, rütm jne), võrdlema ja liigitama erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutama sümboleid. Kunstiterminoloogias kasutatakse matemaatika ja tehnoloogia sõnavara ja mõisteid. Loomeülesandeid täites õpitakse kasutama tehnoloogiavahendeid ning innovaatilisi lahendusi, mõistma teaduse jt tehnoloogia rolli muusika ning kunsti arengus.

Lõiming

Nüüdisaegne kultuur on interdistsiplinaarne. Kunstiained on tihedalt seotud kõigi inimtegevuse valdkondade ning oma ajastu mõtteviisiga. Kunsti aineseks on inimeseks olemine, sotsiaalsed suhted ja maailm erinevates avaldumisvormides. Teiste ainevaldkondadega suhestumine on kunstivaldkonna õppeainete loomulik osa ning valdkondadeüleseks lõiminguks on palju võimalusi. Eri kultuuridega tutvutakse paljudes teiste valdkondade õppeainetes (keel ja kirjandus, võõrkeeled, ajalugu ja ühiskonnaõpetus, geograafia, käsitöö ja tehnoloogia, kehaline kasvatus) ning kujundatakse seeläbi väärtushoiakuid ja teadvustatakse maailma kultuurilist mitmekesisust.

Kunstiainetes keskendutakse võrreldes teiste õppeainetega kontsentreeritumalt kultuuridevahelise dialoogi mõtestamisele ja loovuse kasutamisele nüüdisühiskonna innovatsiooni allikana. Mitmes ainevaldkonnas – keeltes ja kirjanduses, matemaatikas,

tehnoloogias, kehalises kasvatuses – kasutatakse kunstiainetega kattuvaid mõisteid (nt kompositsioon, struktuur, mõõdud, nurgad, geomeetrilised kujundid, rütm, plaan, stiil, variatsioon, improvisatsioon, liikumine, dünaamika jms).

Kunstivaldkonna õppeainetes toetatakse teistes õppeainetes omandatud teadmiste, samas süvendatakse ja visualiseeritakse neid teadmisi. Praktiliste tegevuste kaudu kujundatakse arusaama, et teadmised ja pädevused on omavahel seotud ja igapäevaelus rakendatavad. Ainevaldkondade piire ületavad õppeprojektid võimaldavad lõimida kunstiaineid teiste ainevaldkondadega ja kujundada pädevusi.

Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled.

Arendatakse suulist ja kirjalikku eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust ja vaadeldakse eri ajastute ning kultuuride lugusid muusikas ja kujutavas kunstis, teatri- ja filmikunstis.

Matemaatika

Arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline keel, struktuur, sümbolid ja meetodid), samuti matemaatiliste sümbolite, kujundite ning mõistete tundmist.

Loodusained

Teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi.

Sotsiaalsained

Vaadeldakse suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning eri kultuuride kommete ja pärimustega, kunsti ning kultuuri rolli ja muutumist ajaloo eri etappidel.

Tehnoloogia

Arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist, oskust innovaatilisi ideid kavandada ja praktikas ellu viia (loomisprotsess, tehnoloogiad ja tehnikad).

Kehaline kasvatus

Arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, motoorikat, reageerimiskiirust ja koordineerimist.

Läbivate teemade rakendamise võimalusi

Kunstiaineid on võimalik seostada kõigi läbivate teemadega. Õppekava läbivaid teemasid peetakse silmas valdkonna õppeainete eesmärgiseade puhul, õpitulemuste ning õppesisu kavandamisel lähtutakse kooliastmest ning õppeaine spetsiifikast.

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine.

Kujundatakse iseseisva õppimise ja tegutsemise oskust, mis on oluline alus elukestva õppe harjumuste ning hoiakute omandamisel. Erinevate õppevormide kaudu arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi, mis on olulised tulevases tööelus. Kunst ja muusika võimaldavad õpilastel teadvustada oma võimeid ja huvisid, omandada nii ainealaseid kui ka üldisemaid mõtlemis- ning tegutsemisstrateegiaid. Tutvutakse kunstide mitmekülgsede väljunditega igapäevaelus, kunstidega seotud ametite ja elukutsetega, võimaldatakse vahetult kokku puutuda töömaailmaga, nt külastades loomeettevõtteid. Õpilastele tutvustatakse ainevaldkonnaga seotud erialasid ja edasiõppimise võimalusi.

Keskkond ja jätkusuutlik areng. Teabekeskond.

Need teemad hõlmavad mitmekülgsed oskusi, nagu info leidmine muusika ja kunsti kohta, helilise ja visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahendid, keskkonna visuaalne ning heliline kujundamine. Tutvutakse andmebaasidega, meediakeskkonna võimaluste ja ohtudega ning autorikaitse probleemidega. Teadvustatakse ümbritsevat loodus- või tehiskeskkonda

loomingu allikana ja õpitakse keskkonda säästma. Väärtustatakse pärandkultuuri ning rahvuskultuuri jätkusuutlikku arengut. Osatakse näha võimalusi taaskasutuseks, analüüsitakse tehiskeskonna objekte ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilise vaatepunktist.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus.

Kunstiainetes julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning ideesid katsetama ja ellu viima.

Tehnoloogia ja innovatsioon.

Kunstiainetes kasutatakse praktiliste loovtegevuste kaudu erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutuv tehnoloogilises elu-, õpi- ning töökeskkonnas toime tuleva inimese kujunemist.

Tervis ja ohutus.

Kunstiainetes teadvustatakse kunstidega tegelemise emotsionaalselt tasakaalustavat mõju. Kujutavas kunstis kasutatakse materjale, töövahendeid ja instrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipe.

Väärtused ja kõlblus. Kultuuriline identiteet.

Õppesisus ja -tegevustes tutvutakse kohaliku, Eesti ja maailma kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus, pärandkultuuri arenemist tänapäevases globaliseeruv maailmas. Kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui ka nüüdisaja kultuurinähtustesse. Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loominguulist väljendamist. Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kujundavatel kunstisündmustel (näitused, muuseumid, kontserdid ja etendused). Tähtis on noorte endi osalemine/esinemine laulupidudel, muusika- ja kunstiüritustel.

Õppetegevuse kavandamine ning korraldamine

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate temadega;
- 2) taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta jooksul ühtlaselt ning jätab õpilastele piisavalt aega puhata ja huvialadega tegelda;
- 3) võimaldatakse õpilasel õppida individuaalselt ning koos teistega, kasutades erinevaid õppemeetodeid ning arvestades õpilaste erinevaid õpistiile, et toetada nende kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
- 4) kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad õpilaste huvisid ning suurendavad õpimotivatsiooni, arvestades sealjuures õpilaste individuaalsust ja konkreetse klassi võimekust;
- 5) rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka tänapäevaseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
- 6) kasutatakse mitmekesist õpikeskkonda: loodus- ja linnakeskkond, arvuti/multimeediaklass, virtuaalkeskond jne, käiakse õppekäikudel kontsertidel, teatrites, muuseumides, stuudiotel, muusikakoolides, looduses, näitustel, raamatukogudes jne;
- 7) kasutatakse mitmekesist ja tänapäevast õppemetoodikat;
- 8) seostatakse õppesisu näidetega nii Eesti kui ka maailma kunstist ja rahvakultuurist;
- 9) leitakse tunnivälise loominguulise tegevuse võimalusi (koorilaul, solistid, ansamblid, orkestrid, näituste kavandamine, töötoad jms)

Hindamise alused

Kunstivaldkonna ainete õpetamisel ja pädevuste hindamisel lähtutakse iga õpilase võimetekohasest arengust ja õpitulemuste saavutatusest. Hindamise aluseks on põhikooli riikliku õppekava üldosas sätestatu, põhikooli riiklikus õppekavas esitatud õpitulemused. Hindamise

kriteeriumid ja viiepallisüsteemist erinev hindamise korraldus määratakse ja täpsustatakse kooli õppekavas. Kunstivaldkonna õppeainetes on hindamise eesmärk toetada õpilaste arengut, innustada õpilasi isikupäraste ideede ja loovate lahenduste leidmisel ning suunata neid sihikindlalt õppima; suunata õpilaste enesehinnangu kujunemist, tekitada neis muusika-, kunsti- ja kultuurihuvi ning luua alus elukestvale muusika- ja kunstiharrastusele; suunata ja toetada õpilasi haridustee valikul kunstide valdkonnas. Hindamine annab tagasisidet õpilaste individuaalse arengu kohta ning on lähtekohaks järgneva õppe kavandamisel.

Hindamisel lähtutakse ainevaldkonnas taotletavatest pädevustest, mille keskmes on:

- 1) õpilaste muusikaliste ja kunstialaste võimete areng;
- 2) teadmiste ja oskuste rakendamine musitseerimisel ja kunstiloomingus;
- 3) isikupärane lähenemine loovülesannete lahendamisel.

Hindamisel väärtustakse õpilaste teoreetilisi teadmisi, püüdlikkust ja osalemist õppeprotsessis ning pingutust tulemuste elluviimisel. Hindamisel on oluline tunnustada lahenduste erinevusi ja väärtustada õpilaste isikupära.

Õpitulemuste hindamise vormid peavad olema mitmekesised, õpilaste arengut motiveerivad ja vastavuses nende õpitulemustega. Õpitulemusi hinnatakse numbriliste hinnetega ning sõnaliste hinnangute abil. Numbrilisele hindamisele lisandub suuline tagasiside. Nii sõnaliste hinnangute kui ka numbrilise hindamise puhul peavad õpilased teadma, mida ja millal hinnatakse ning mis on hindamise kriteeriumid. Õpetajapoolsed suulised sõnalised hinnangud ning numbrilised hinded peavad motiveerima õpilaste arengut kunstivaldkonnas.

Hindamisel kasutatakse kujundavat ja kokkuvõtvat hindamist, lähtudes püstitatud õppeülesandest ning kehtiva õppekava sisust ja eesmärkidest.

Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirjavead.

Kunst

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Põhikooli kunstiõpetusega taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) oskab loomingulises tegevuses, loovtöö, uurimise ja refleksiooni käigus kasutada loova ja kriitilise mõtlemise ning probleemi lahendamise oskusi;
- 2) tunnetab ja arendab oma loomingulisi võimeid, väärtustab isikupära ja erinevaid lahendusi;
- 3) õpib tundma visuaalsete kunstide väljendusvahendeid ning suudab luua erinevaid kunstitöid, rakendades õpitud teadmisi ja oskusi;
- 4) eksperimenteerib mõtete, mõistete, vahendite, materjalide ning tehnikatega;
- 5) töötab iseseisvalt ja teeb koostööd kaaslasega;
- 6) rakendab omandatud oskusi teistes õppeainetes ja igapäevaelus;
- 7) õpib tundma ja väärtustab nii mineviku kunstipärandit kui ka nüüdisaegset kunsti;
- 8) seostab kunsti, kultuuri, teaduse ja tehnoloogia arengut;
- 9) mõistab kunsti kui kultuuridevahelist suhtluskeelt, teadvustab kultuurilist mitmekesisust ja kunsti rolli ühiskonnas;
- 10) väljendab oma arvamusi ja teadmisi suuliselt ning kirjalikult, kasutades (kunsti)oskussõnavara;
- 11) tegutseb eetilisel ja ohutult nii päris kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades;
- 12) mõtestab esemelise ja ruumilise keskkonna ning disaini näidete esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte;
- 13) omab ülevaadet kunsti-, disaini- ja arhitektuurivaldkonnaga seotud ametitest ja elukutsetest.

Kunsti õppeaine kirjeldus

Põhikooli kunstiõpetuses omandatakse visuaalse hariduse algtõed ning arendatakse mõtlemis-, koostöö- ja eneseväljendusoskusi ning kunstioskusi, et toetada isiksuslikku arengut ning toimetulekut tänapäevases mitmekultuurilises maailmas. Kunst võimaldab põhikooliõpilastel tunnetada endas loojat ning toetab seeläbi aktiivse maailmavaate omaksvõttu ja ettevõtlikku ellusuhtumist.

Kunstiõpetuses kujundatakse ja arendatakse õpilastes järgmisi osaoskusi:

- 1) uurimine ja oma ideede arendamine,
- 2) väljendusvahendite loov rakendamine,
- 3) teadmised visuaalkultuurist,
- 4) mõtestamine ja refleksioon.

Osaoskuste kujundamine ja arendamine on omavahel põimunud nii õpilaste loova ning iseseisva mõtlemisoskuse arenemise kui ka uute teadmiste omandamise, kinnistamise ning praktilise loovtegevuse kaudu. Oskuste kujundamine on järjepidev protsess ja oma kogemustega seostatakse teadmisi nüüdisaegsest maailmast: kunstiajaloo ja tänapäeva kunsti seostest, ruumilise keskkonna disaini ja visuaalkultuuri arengusuundadest. Oluline on avastada ja luua seoseid teistes õppeainetes käsitletavate ajastute ja teemadega. Kunsti käsitletakse nii omaette väärtussüsteemina kui ka võtmena ümbritseva elu mõtestamiseks, mõistmiseks ja tunnetamiseks.

Nii ajaloo kui ka nüüdiskunsti mõistmisele panevad aluse õppekäigud muuseumidesse, galeriidesse ja näitustele. Näidete valikul kunstiajaloo lähtutakse üldisematest teemadest ega taotleta kronoloogilise ülevaate andmist. Peamine on luua sild mineviku ja nüüdisaja nähtuste vahel. Kõigi teemade käsitlemisel tuuakse võimalikult palju näiteid kunstist ning visuaalsest kultuurist lähiümbruses ja Eestis.

I kooliaste

1. Kooliastme õpitulemused

3. klassi lõpetaja:

- 1) esitab oma ideede erinevaid lahendusi;
- 2) rakendab kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise võtteid, oskab välja tuua kujutatava iseloomulikke jooned;
- 3) rakendab oma töödes mitmekesiseid kunstitehnikaid ja töövõtteid;
- 4) kasutab olulisemaid kunstimõisteid kunstiteoste ning enda ja kaaslaste loovtööde üle arutledes;
- 5) oskab nimetada Eesti kunstnikke, lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte;
- 6) uurib igapäevaste esemete vormi ja otstarbe seoseid, teab, kuidas luua ning tarbida säästvalt, arutleb ümbritseva visuaalse kultuuri nähtuste üle;
- 7) tuleb toime virtuaalsetes keskkondades, teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid

3. Õppetegevus

1. Esemete, olendite, sündmuste kujutamine omas laadis endale tähenduslikes töödes, lugude visuaalne jutustamine.
2. Mitmesuguste kunstitehnikate ja töövõtete õppimine, katsetamine ja loominguline rakendamine.
3. Muuseumide ja (nüüdis)kustinäituste külastamine, kunstiteoste vaatlemine ja aruteludes osalemine.
4. Lähiümbruse keskkonna, ehituskunsti ja disaini näidetega tutvumine. Makettide ja kujundustööde teostamine.
5. Visuaalse kultuuri näidete (reklaamide, filmide, arvutimängude jne) kriitiline vaatlemine, arutlemine ja oma arvamuste põhjendamine.
6. Oma tööde esitlemine, selgitamine; kaaslaste kuulamine ja nende tööde vaatlemine.
7. Töötamine iseseisvalt ja rühmas. Materjalide, töövahendite ja töökoha otstarbekas ning teisi arvestav kasutamine.

4. Hindamine

I kooliastmes kasutatakse kokkuvõtva hindamisena kehalises kasvatuses, muusikas, kunstis, tööõpetuses ja loovuses sõnalist hinnangut arvestatud (A) või mitteamvestatud (MA) – POOLAASTAS või IGA VEERANDI LÕPUS. Kokkuvõtvas hinnangus peab selgelt kajastuma, kui võrd taotletud õpitulemused on saavutatud.

1. klass

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Põhikooli kunstiõpetusega taotletakse, et õpilane:

1) tunnetab ja arendab oma loomingulist potentsiaali, õpib tundma visuaalsete kunstide väljendusvahendeid ning suudab luua erinevaid kunstiteoseid, rakendades loovalt õpitud teadmisi ja tehnikaid;

2) kasutab erinevaid mõtlemis- ja tegutsemisviise nii loometegevuses kui ka igapäevases elus;

3) õpib tundma ja väärtustab nii mineviku kunstipärandit kui ka nüüdisaegset kunsti;

Õppeaine kirjeldus

Kunstiõppe siht on omandada visuaalne haridus ning arendada mõtlemis-, koostöö- ja eneseväljendusoskusi, et toetada isiksuslikku arengut ning toimetulekut tänapäevases mitmekultuurilises muutuv maailmas. Kunst võimaldab õpilasel tunnetada endas loojat ning toetab seeläbi aktiivse maailmavaate omaksvõttu ja ettevõtlikku ellusuhtumist.

Aine õppimise osad on:

1) uurimine ja oma ideede arendamine;

2) väljendusvahendite loov rakendamine;

3) mõtestamine ja refleksioon.

Õppetegevused

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;

2) võimaldatakse õppida üksi ja rühmas, kasutades erinevaid õppemeetodeid ning arvestades õpilaste erinevaid õpistiile;

3) kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad õpilaste huvisid ning suurendavad õpimotivatsiooni;

4) kasutatakse mitmekesist õpikeskkonda: ateljee, loodus- ja linnakeskkond, muuseumid, näitused, arvutiklass, virtuaalkeskond jne;

5) rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid materjale ning töövahendeid;

6) seostatakse õppesisu näidetega nii Eesti kui ka maailma kunstist

I klassis on oluline mänguline, eksperimenteeriv ja uuriv käsitlus, mis toetab laste spontaanset eneseväljendust ning julgustab märkama ja vaatlema erinevaid nähtusi. Loovtööde ainet ammutatakse nii oma elust, lähiümbrusest kui ka kunstiloost. Teadmised ja tehnilised oskused omandatakse loova tegevuse käigus.

Koostöö- ja arutlusoskuste arendamiseks kasutatakse lisaks individuaalsetele töödele rühmatöid.

I klassi lõpetaja õpitulemused

Tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest.

Katsetab julgelt ja tunneb sellest rõõmu.

On iseseisev, kuid valmis ka koostööks.

Valib ise sobivaima kujutusviisi.

Katsetab kõiki tehnikaid.

Tunneb kodukoha kultuuriobjekte.

Taipab eseme vormi ja funktsiooni seost.

Käitub endale ja teistele ohutult visuaalses ja virtuaalses maailmas.

Õppesisu

Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm). Inimeste, esemete ja looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel. Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (näit joonistamine, maalimine,

trükkimine, kollaaž, vormimine jne).

Pildilised jutustused:joonistus, maal, illustratsioon, koomiks.

Turvaline ning keskkonnasäästlik tarbimine.

Lähiümbruse loodus ja ehituskunst. Reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad.

Õpetegevus

1. Esemete, olendite, sündmuste kujutamine omas laadis endale tähenduslikes töödes, lugude visuaalne jutustamine.
2. Mitmesuguste kunstitehnikate ja töövõtete õppimine, katsetamine ja loominguline rakendamine. Põhielementide- joon, värv, vorm, ruum, rütm jt tundaõppimine.
3. Muuseumide ja kunstinäituste külastamine, kunstiteoste vaatlemine ja aruteludes osalemine.
4. Visuaalse kultuuri näidete (reklaamide, filmide, arvutimängude jne) kriitiline vaatlemine, arutlemine ja oma arvamuste põhjendamine.
5. Oma tööde esitlemine, selgitamine; kaaslaste kuulamine ja nende tööde vaatlemine.
6. Töötamine iseseisvalt ja rühmas. Materjalide, töövahendite ja töökoha otstarbekas ning teisi arvestav kasutamine.

Lõiming

Ainete sisust lähtuvate seoste esiletoomine:

1. sotsiaalainetest lähtudes vaadeldakse inimese suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning erinevate kultuuride kommete ja pärimustega;
2. emakeelest lähtudes arendatakse verbaalset eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust; kirjandusest lähtudes vaadeldakse eri ajastute ja kultuuride lugusid muusikas ja kunstis, teatri- ja filmikunstis;
3. loodusainetest lähtudes teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tunda looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi;
4. käsitööst ja tehnoloogiast lähtudes arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist (loomise protsess, tehnoloogiad ja tehnikad);
5. kehalisest kasvatuses lähtudes arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, mootorikat, reageerimiskiirust ja koordinatsiooni;
6. matemaatikast lähtudes arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist

Läbivad teemad

Teemad „Väärtused ja kõlblus”, „Kultuuriline identiteet” ning „Saarlus“

Õppesisus ja -tegevustes tutvutakse kohaliku kultuuripärandiga, kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui kaasaja kultuurinähtustesse. Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loomingulist väljendamist.

Teemaga „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine”

Tutvutakse kunstide mitmekülgsede väljunditega igapäevaelus ning kunstidega seotud elukutsetega.

Läbiv teema „Tehnoloogia ja innovatsioon” on seotud kunstidele omaste praktiliste

loovtegevustega, mille vältel kasutatakse erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas toimetuleva inimese kujunemist.

Teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus” lõimimine kunstide õppesse. Kunstides julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning katsetama oma ideede arendamist ja elluviimist.

Teemaga „Tervis ja ohutus”. Kunstides kasutatakse paljusid materjale, töövahendeid ja instrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipe. Jälgitakse enda tervise ja ohutuse nõudeid tööprotsessis.

Teemade „Keskonna ja jätkusuutlik areng” ning „Teabekeskond”

See hõlmab mitmekülgseid oskusi nagu informatsiooni leidmine kunsti kohta. Tutvutakse meediakeskkonna võimalustega.

Kunstiõpetus 2. klassis

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Põhikooli kunstiõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) tunnetab ja arendab oma loomingulist potentsiaali, õpib tundma visuaalsete kunstide väljendusvahendeid ning suudab luua erinevaid kunstiteoseid, rakendades loovalt õpitud teadmisi ja tehnikaid;
- 2) kasutab erinevaid mõtlemis- ja tegutsemisviise nii loometegevuses kui ka igapäevases elus;
- 3) märkab esemelise keskkonna ja visuaalse meedia esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte;
- 4) õpib tundma ja väärtustab nii mineviku kunstipärandit kui ka nüüdisaegset kunsti;
- 5) seostab omavahel kunsti ning kultuuri, ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengut ning mõistab kunsti kui kultuuridevahelist suhtluskeelt; teadvustab kultuurilist mitmekesisust.

Õppeaine kirjeldus

Kunstiõppe siht on omandada visuaalne haridus ning arendada mõtlemis-, koostöö- ja eneseväljendusoskusi, et toetada isiksuslikku arengut ning toimetulekut tänapäevases mitmekultuurilises muutuv maailmas. Kunst võimaldab õpilasel tunnetada endas loojat ning toetab seeläbi aktiivse maailmavaate omaksvõttu ja ettevõtlikku ellusuhtumist.

Aine õppimise osad on:

- 1) uurimine ja oma ideede arendamine;
- 2) väljendusvahendite loov rakendamine;
- 3) mõtestamine ja refleksioon.

Ülalnimetatud õppimise osad on omavahel orgaaniliselt ja tihedalt põimunud – õpilase loova ning iseseisva mõtlemisoscuse arenemine ja uute teadmiste omandamine kinnistuvad praktilise loovtegevuse kaudu. Oskuste kujunemine on järjepidev protsess ja oma kogemustega seostatakse teadmisi nüüdisaegsest maailmast: kunstiajaloo ja tänapäeva kunsti sidemetest, ruumilise keskkonna disaini ja visuaalkultuuri arengusuundadest. Oluline on avastada ja luua seoseid teistes õppeainetes käsitletavate ajastute ja teemadega. Kunsti käsitletakse nii omaette väärtussüsteemi kui ka võtmene ümbritseva elu mõtestamiseks, mõistmiseks ja tunnetamiseks.

Õppetegevused

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingat teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) võimaldatakse õppida üksi ja rühmas, kasutades erinevaid õppemeetodeid ning arvestades õpilaste erinevaid õpistiile;
- 3) kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad õpilaste huvisid ning suurendavad õpimotivatsiooni;
- 4) kasutatakse mitmekesisest õpikeskkonda: ateljee, loodus- ja linnakeskkond, muuseumid, näitused, arvutiklass, virtuaalkeskond jne;
- 5) rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid materjale ning töövahendeid;
- 6) seostatakse õppesisu näidetega nii Eesti kui ka maailma kunstist

II klassis on oluline mänguline, eksperimenteeriv ja uuriv käsitlus, mis toetab laste spontaanset eneseväljendust ning julgustab märkama ja vaatlema erinevaid nähtusi. Loovtööde ainekust arendatakse nii oma elust, lähiümbrusest kui ka kunstiloost. Teadmised ja tehnilised oskused omandatakse loova tegevuse käigus. Koostöö- ja arutlusoskuste arendamiseks kasutatakse lisaks individuaalsetele töödele rühmatöid.

II klassi lõpetaja õpitulemused

- 1) tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest ning katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi;
- 2) tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega; kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi;
- 3) leiab kujutatava kõige iseloomulikumat jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks, paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni;
- 4) kasutab erinevaid joonistamise, maalimise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid;
- 5) seostab vormi otstarbega ning väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid;
- 6) kirjeldab visuaalse kultuuri näiteid, tuleb toime nii reaalses kui ka virtuaalses kultuurija õppekeskkonnades ning teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid.

Õppesisu

- 1) Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm). Inimeste, esemete ja looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel.
- 2) Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (näit joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaž, vormimine jne).
- 3) Pildilised jutustused: joonistus, maal, illustratsioon, koomiks.
- 4) Turvaline ning keskkonnasäästlik tarbimine.
- 5) Lähiümbruse loodus ja ehituskunst. Reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad.
- 6) Lähiümbruse loodus ja ehituskunst.

Õppetegevus

- 1) Esemete, olendite, sündmuste kujutamine omas laadis endale tähenduslikes töödes, lugude visuaalne jutustamine.
- 2) Mitmesuguste kunstitehnikate ja töövõtete õppimine, katsetamine ja loominguline rakendamine. Põhielementide- joon, värv, vorm, ruum, rütm jt tundmaõppimine.
- 3) Muuseumide ja kunstinäituste külastamine, kunstiteoste vaatlemine ja aruteludes osalemine.
- 4) Visuaalse kultuuri näidete (reklaamide, filmide, arvutimängude jne) kriitiline vaatlemine, arutlemine ja oma arvamuste põhjendamine.
- 5) Oma tööde esitlemine, selgitamine; kaaslaste kuulamine ja nende tööde vaatlemine.
- 6) Töötamine iseseisvalt ja rühmas. Materjalide, töövahendite ja töökoha otstarbekas ning teisi arvestav kasutamine.
- 7) Lähiümbruse keskkonna, ehituskunsti näidetega tutvumine. Makettide ja kujundustööde teostamine.

Lõiming

Ainete sisust lähtuvate seoste esiletoomine:

1. sotsiaalainetest lähtudes vaadeldakse inimese suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning erinevate kultuuride kommete ja pärimustega;
2. emakeelest lähtudes arendatakse verbaalset eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust; kirjandusest lähtudes vaadeldakse eri ajastute ja kultuuride lugusid muusikas ja kunstis, teatri- ja filmikunstis;
3. loodusainetest lähtudes teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist

- eripära, õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi;
4. käsitööst ja tehnoloogiast lähtudes arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist (loomise protsess, tehnoloogiad ja tehnikad);
 5. kehalisest kasvatuses lähtudes arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, mootorikat, reageerimiskiirust ja koordineerimist;
 6. matemaatikast lähtudes arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist

Läbivad teemad

Teemad „Väärtused ja kõlblus”, „Kultuuriline identiteet” ning „Saarlus“

Õppesisus ja -tegevustes tutvutakse kohaliku kultuuripärandiga, kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui kaasaja kultuurinähtustesse. Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loomingu väärtustamist.

Teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine”

Tutvutakse kunstide mitmekülgsuse väljunditega igapäevaelus ning kunstidega seotud elukutsetega.

Teema „Tehnoloogia ja innovatsioon” on seotud kunstidele omaste praktiliste

loovtegevustega, mille vältel kasutatakse erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutavas tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas toimetuleva inimese kujunemist.

Teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus”

Julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning katsetama oma ideede arendamist ja elluviimist.

Teema „Tervis ja ohutus”

Kunstis kasutatakse paljusid materjale, töövahendeid ja instrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipi. Jälgitakse enda tervise ja ohutuse nõudeid tööprotsessis.

Teemade „Keskkonna ja jätkusuutlik areng” ning „Teabekeskond”

See hõlmab mitmekülgsed oskusi nagu informatsiooni leidmine kunsti kohta. Tutvutakse meediakeskkonna võimalustega.

Hindamine

I kooliastmes kasutatakse kokkuvõtva hindamisena kehalises kasvatuses, muusikas, kunstis, tööõpetuses ja loovuses sõnalist hinnangut arvestatud (A) või mittearvestatud (MA) – POOLAASTAS või IGA VEERANDI LÕPUS. Kokkuvõtvas hinnangus peab selgelt kajastuma, kui võrd taotletud õpitulemused on saavutatud.

Kunstiõpetus 3. klassis

Õppe- ja kasvatusesmärgid

Põhikooli kunstiõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) tunnetab ja arendab oma loomingulist potentsiaali, õpib tundma visuaalsete kunstide väljendusvahendeid ning suudab luua erinevaid kunstiteoseid, rakendades loovalt õpitud teadmisi ja tehnikaid;
- 2) kasutab erinevaid mõtlemis- ja tegutsemisviise nii loometegevuses kui ka igapäevases elus;
- 3) märkab esemelise keskkonna ja visuaalse meedia esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte;
- 4) õpib tundma ja väärtustab nii mineviku kunstipärandit kui ka nüüdisaegset kunsti;
- 5) seostab omavahel kunsti ning kultuuri, ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengut ning

mõistab kunsti kui kultuuridevahelist suhtluskeelt; teadvustab kultuurilist mitmekesisust.

Õppeaine kirjeldus

Kunstiõppe siht on omandada visuaalne haridus ning arendada mõtlemis-, koostöö- ja eneseväljendusoskusi, et toetada isiksuslikku arengut ning toimetulekut tänapäevases mitmekultuurilises muutuv maailmas. Kunst võimaldab õpilasel tunnetada endas loojat ning toetab seeläbi aktiivse maailmavaate omaksvõttu ja ettevõtlikku ellusuhtumist.

Aine õppimise osad on:

- 1) uurimine ja oma ideede arendamine;
- 2) väljendusvahendite loov rakendamine;
- 3) mõtestamine ja refleksioon.

Ülalnimetatud õppimise osad on omavahel orgaaniliselt ja tihedalt põimunud – õpilase loova ning iseseisva mõtlemisoskuse arenemine ja uute teadmiste omandamine kinnistuvad praktilise loovtegevuse kaudu. Oskuste kujunemine on järjepidev protsess ja oma kogemustega seostatakse teadmisi nüüdisaegsest maailmast: kunstiajaloo ja tänapäeva kunsti sidemetest, ruumilise keskkonna disaini ja visuaalkultuuri arengusuundadest. Oluline on avastada ja luua seoseid teistes õppeainetes käsitletavate ajastute ja teemadega. Kunsti käsitletakse nii omaette väärtussüsteemi kui ka võtmehaigumbriseva elu mõtestamiseks, mõistmiseks ja tunnetamiseks.

Õppetegevused

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingu teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) võimaldatakse õppida üksi ja rühmas, kasutades erinevaid õppemeetodeid ning arvestades õpilaste erinevaid õpistiile;
- 3) kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad õpilaste huvisid ning suurendavad õpimotivatsiooni;
- 4) kasutatakse mitmekesisest õpikeskkonda: ateljee, loodus- ja linnakeskkond, muuseumid, näitused, arvutiklass, virtuaalkeskond jne;
- 5) rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid materjale ning töövahendeid;
- 6) seostatakse õppesisu näidetega nii Eesti kui ka maailma kunstist

III klassis on oluline mänguline, eksperimenteeriv ja uuriv käsitus, mis toetab laste spontaanset eneseväljendust ning julgustab märkama ja vaatlama erinevaid nähtusi. Loovtööde ainst ammutatakse nii oma elust, lähiümbrusest kui ka kunstiloost. Teadmised ja tehnilised oskused omandatakse loova tegevuse käigus. Koostöö- ja arutlusoskuste arendamiseks kasutatakse lisaks individuaalsetele töödele rühmatöid.

III klassi lõpetaja õpitulemused

- 1) tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest ning katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi;
- 2) tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega; kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi;
- 3) leiab kujutatava kõige iseloomulikumat jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks, paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni;
- 4) kasutab erinevaid joonistamise, maalimise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid;
- 5) seostab vormi otstarbega ning väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid;

6) kirjeldab visuaalse kultuuri näiteid, tuleb toime nii reaalsetes kui ka virtuaalsetes kultuuri ja õppekeskkondades ning teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid.

Õppesisu

- 1) Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm). Inimeste, esemete ja looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel.
- 2) Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (näit joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaž, vormimine jne).
- 3) Pildilised jutustused: joonistus, maal, illustratsioon, koomiks.
- 4) Disain igapäevaelus: trükis, tarbevorm, ruum ja ehitus keskkonnas. Vormi, otstarbe, materjali ja tehnoloogia seosed ning nende arvestamine kujundamisel.
- 5) Turvaline ning keskkonnasäästlik tarbimine.
- 6) Lähiumbruse loodus ja ehituskunst. Reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad.
- 7) Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides
- 8) Lähiumbruse loodus ja ehituskunst.

Õppetegevus

- 1) Esemete, olendite, sündmuste kujutamine omas laadis endale tähenduslikes töödes, lugude visuaalne jutustamine.
- 2) Mitmesuguste kunstitehnikate ja töövõtete õppimine, katsetamine ja loominguline rakendamine. Põhielementide- joon, värv, vorm, ruum, rütm jt undmaõppimine.
- 3) Muuseumide ja kunstinäituste külastamine, kunstiteoste vaatlemine ja aruteludes osalemine.
- 4) Visuaalse kultuuri näidete (reklaamide, filmide, arvutimängude jne) kriitiline vaatlemine, arutlemine ja oma arvamuste põhjendamine.
- 5) Oma tööde esitlemine, selgitamine; kaaslase kuulamine ja nende tööde vaatlemine.
- 6) Töötamine iseseisvalt ja rühmas. Materjalide, töövahendite ja töökoha otstarbekas ning teisi arvestav kasutamine.
- 7) Lähiumbruse keskkonna, ehituskunsti näidetega tutvumine. Makettide ja kujundustööde teostamine.

Lõiming

Ainete sisust lähtuvate seoste esiletoomine:

1. sotsiaalainetest lähtudes vaadeldakse inimese suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning erinevate kultuuride kommete ja pärimustega;
2. emakeelest lähtudes arendatakse verbaalset eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust; kirjandusest lähtudes vaadeldakse eri ajastute ja kultuuride lugusid muusikas ja kunstis, teatri- ja filmikunstis;
3. loodusainetest lähtudes teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi;
4. käsitööst ja tehnoloogiast lähtudes arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist (loomise protsess, tehnoloogiad ja tehnikad);
5. kehalisest kasvatuses lähtudes arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, mootorikat, reageerimiskiirust ja koordinatsiooni;
6. matemaatikast lähtudes arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist

Läbivad teemad

Teemad „Väärtused ja kõlblus”, „Kultuuriline identiteet” ning „Saarlus“

Õppesisus ja -tegevustes tutvutakse kohaliku kultuuripärandiga, kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui kaasaja kultuurinähtustesse.

Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loomingulist väljendamist.

Teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine”

Tutvutakse kunstide mitmekülgsede väljunditega igapäevaelus ning kunstidega seotud elukutsetega.

Teema „Tehnoloogia ja innovatsioon” on seotud kunstidele omaste praktiliste

loovtegevustega, mille vältel kasutatakse erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutavas tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas toimetuleva inimese kujunemist.

Teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus”

Julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning katsetama oma ideede arendamist ja elluviimist.

Teema „Tervis ja ohutus”

Kunstis kasutatakse paljusid materjale, töövahendeid ja instrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipe. Jälgitakse enda tervise ja ohutuse nõudeid tööprotsessis.

Teemade „Keskkonna ja jätkusuutlik areng” ning „Teabekeskond”

See hõlmab mitmekülgsed oskusi nagu informatsiooni leidmine kunsti kohta. Tutvutakse meediakeskkonna võimalustega.

Hindamine

I kooliastmes kasutatakse kokkuvõtva hindamisena kehalises kasvatuses, muusikas, kunstis, tööõpetuses ja loovuses sõnalist hinnangut arvestatud (A) või mitteamvestatud (MA) – POOLAASTAS või IGA VEERANDI LÕPUS. Kokkuvõtvast hinnangus peab selgelt kajastuma, kui võrd taotletud õpitulemused on saavutatud.

Kunstiõpetuse ainekava (II kooliaste)

4.klass

5.klass

6.klass

1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

6. klassi lõpetaja:

- 1) tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve, hindab enda ja teiste isikupära;
- 2) eksperimenteerib mõtete, vahendite, materjalide ja kunstitehnikatega;
- 3) tegutseb loovates ja uurimuslikes rühmatöödes ühise tulemuse nimel;
- 4) rakendab oma loomingu võimeid ja oskusi ka väljaspool kunstitudi;
- 5) on avatud erinevate kunsti- ja kultuuriilmingute suhtes;
- 6) tunneb huvi kunstiloomingu ja paikkondliku kultuuri vastu;
- 7) mõistab kultuuriväärtuste ja -keskkonna kaitse olulisust;
- 8) näeb loodust ja keskkonda säästva tarbimise võimalusi.

2. Õppeaine kirjeldus

Pööratakse tähelepanu loovuse ja eneseväljendusoskuse arenemisele ning tervikliku maailmapildi kujunemisele, saadakse teadmisi erinevate väljendusvahendite ja kultuuride kohta, õpitakse tundma ennast ning mõtestatakse kunsti rolli ühiskonnas.

Loomise, esitamise, analüüsimise kaudu õpitakse tundma traditsioonilist ning nüüdisaegset kunsti, nende sisu, vorme ja tähendusi, kujundatakse mõistmist ning kriitikameelt. Oluline on mõtlemise paindlikkus ning avatus kultuurilistele ja individuaalsetele erinevustele, mis toetavad toimetulekut kiiresti muutuv ja mitmekultuurilises maailmas.

Praktiline kunstidega tegelemine arendab tundemaailma, intuiivset ja loovat mõtlemist. Kunstidel on oluline osa igapäevaelu rikastava ning emotsionaalselt tasakaalustava harrastusena.

Kunstitegevused tasakaalustavad teiste ainete valdavalt verbaalset ning analüütilist mõtlemist, lisades kujundliku, sünteesiva ja intuiivse poole. Selle tulemus on terviklik mõtlemine, mis võimaldab loovalt läheneda probleemidele, väärtustab erinevaid lahendusi ja lahendite mitmetahulisust. Kunstiga tegelemine avaldab positiivset mõju kõikide ainete õppimisele.

3. Õpitulemused

Õpilane

- * Tunnetab oma huvisid ja võimeid
- * Visandab ja kavandab.
- * On valmis katsetama uusi tehnikaid, sh digitaalseid
- * Mõistab erinevate teoste sõnumeid ja eesmärki, uurib ja analüüsib neid (k.a. reklaam ja meedia).
- * Võrdleb kaasaja ja mineviku kultuurinähtusi
- * Kasutab visuaalkultuuri tundmaõppimiseks teatmeteoseid ja IKT vahendeid.
- * Uurib disainilahendusi ja leiutab ise

Taotletavad õpitulemused II kooliastme lõpetamisel

6. klassi lõpetaja:

- 1) teab eesti kunsti- ja kultuuriobjekte ning kunstnikke, uurib ja võrdleb kunstiteoseid;

- 2)arutleb enda ja kaaslaste loovtööde üle, tõlgendab oma vaatenurgast erinevate ajastute kunstiteoseid;
- 3)väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi, kasutades kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise baaselemente ja kompositsiooni põhimõtteid;
- 4)visandab ja kavandab loovülesandeid lahendades, rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto, digitaalgraafika, animatsioon jne);
- 5)oskab uurimise käigus leida eri teabeallikatest ainealast infot;
- 6)võrdleb ruumilise keskkonna ja igapäevaste tarbeesemete omadusi, kavandab ideid, kuidas parandada elukeskkonda, mõistab võimalusi, kuidas tarbida loodust säästvalt;
- 7)arutleb visuaalse infoga seotud nähtuste üle reaalses ja virtuaalses keskkonnas, analüüsib oma eagrupile mõeldud visuaalse meedia sõnumeid;
- 8)tegutseb eetiliselt ja ohutult nii päris kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades.

4. Füüsiline õpikeskkond

Klassi, kus viiakse läbi kunstitunde, füüsiline õpikeskkond peab vastama nii tervisekaitse kui praktilise kunstitegemise nõuetele. Oluline on tagada tööde kuivatamise, hoiustamise ja eksponeerimise võimalused. Loomaks tingimusi, kus praktilise loometegevusega saavad tegeleda kõik õpilased olenemata nende käelistest oskustest ning tutvustamiseks erinevaid kaasaegse kunsti meediume, peab kunstitunnis olema võimalik kasutada lisaks värvidele ja paberile ka foto- ja videotehnikat, skannerit, printerit ning internetiühendusega arvuteid.

5. Hindamine

II kooliastmes hinnatakse:

- 1)teadmisi ja oskust arutleda visuaalse kunstiinfoga seonduvate nähtuste üle, kasutades kunstimõisteid, teadmisi lähiümbruse kunsti- ja kultuuriobjektidest;
- 2)osalemist loovas tööprotsessis, kasutades eneseväljenduseks erinevaid kunstitehnikaid ja -materjale;
- 3)oskust kavandada ning kujutada nii vaatluse kui ka ideede põhjal;
- 4)loovat, sihipärast ja säästlikku tegutsemist individuaal- ja rühmatöös;
- 5)oskust väärtustada ja analüüsida disainiobjekte, enda ja kaaslaste kunstitöid, arutleda erinevate kunstinähtuste üle ümbrises

Kokkuvõtva hindamisena sõnalist hinnangut arvestatud (A) või mitteamvestatud (MA) kasutatakse II kooliastmes kunstis (4.kl. alates 2015/16; 5.kl alates 2016/17; 6.kl alates 2017/18 õppeaastast) 2. ja 4. õppeveerandi lõppedes.

Hindamise eesmärk on anda õpilasele motiveerivat tagasisidet. Hindamisel on oluline tunnustada lahenduste erinevusi ja väärtustada õpilaste isikupära ning koostööoskusi. Võimaluste piires eelistatakse õpilase tööle suuliste hinnangute andmist ja võimalikult positiivse üldhindegga hindamist õppeveerandi lõpus. Oluline on õpilase töösse suhtumine ning kaasatõõtamine.

Erinevad tööülesanded vajavad erinevaid hindamiskriteeriume:

- * vastavus teemale;
- * paigutus paberil ja kompositsiooni väljenduslikkus;
- * koloriit ja meeleolu edastamine värvidega;
- * meeleolude edastamine miimika abil;
- * töö korrektsus ja puhtus;
- * töö vastavus teemale;
- * tööjuhendi järgimine.

(Vaata ka – kunstivaldkonna hindamise alused)

6. Õppesisu:

Uurimine, avastamine, ideede arendamine

Uurimuslik ja loov koostöö. Teoste esitlemine, valikute põhjendamine.

Kujutamine, väljendamine, kujundamine vaatluse ja mälu järgi. Kavandamine.

Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted.

Värv kui väljendusvahend.

Liikumise kujutamine. Tehnikate loov kasutamine, segatehnikad.

4.kl.-Realistlikkus ja abstraktsus kunstis.

5.kl.-Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid.

6.kl.-Sõnumite ja emotsioonide edastamine, oma tööde võrdlus kunstiajaloo-näidetega.

Pildiline ja ruumiline väljendus

Kunstiteoses sisulise ja vormilise eristamine.

Kompositsiooni tasakaal, pinge, dominant ja koloriit.

ÜMBRUS

4.kl.-Erinevad majad linnas ja maal.

5.kl.-Loodus *versus* arhitektuur (uuslinn ja puud vms).

6.kl.-Hoonete erinevused ajastute ja funktsiooni järgi. Taevas.

ASJAD

4.kl.-Esemete suurussuhted

5.kl.-Ühe eseme erinevate osade suhe.

6.kl.-Pöördkehad jt mahulised esemed.

INIMENE

4.kl.-Inimesed tegevuses, nägu ja meeleolu.

5.kl.-Lihtsad proportsioonireeglid, peamised näoproportsioonid.

6.kl.-Inimese liikumisasendid. Keha mahulisus. Pea profiilis.

GEOMEETRIA

4.kl.-Kubistlikus stiilis pilt.

5.kl.-Kera, silindri, tahuka kujutamine.

6.kl.-Eseme jaotamine geomeetrilisteks kehadeks.

Disain ja keskkond

Probleemipõhine lähteülesanne.

Trükiste, filmide, arvutimängude, koomiksitate ja reklaamide pildikeele ning graafilise disaini kujundusvõtete uurimine ja kriitiline võrdlemine.

Keskkonnasõbralik ja loov disain inimese teenistuses.

MÄRK

4.kl.-Liiklusmärkide analoogial põhinev uute märkide kujundamine.

5.kl.-Märk kui stilisatsioon, piltkiri.

6.kl.-Märk kui sümbol (nt sodiaagi-märgid).

KIRI

4.kl.- (Trüki-) tähtede kujundamine.

5.kl.-Šrifti ja pildi sidumine tervikuks.

6.kl.-Šrift varjuga, ruumiline kiri.

Foto, digitaalgraafika, video ja animatsiooni kasutamine lähiümbruse uurimisel.

Meedia ja kommunikatsioon

Kunstiteoste, arvutimängude, filmide, reklaamide jne vaatlemine, nende üle arutlemine, kirjeldamine, eelistuste põhjendamine.

Liikumisillusiooni teke. Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju.

- 4.kl.-Ruumilisuus pildil, fotol, filmis. Inimene ja tema tegevused. Ilmastiku-nähtuste jäädvustamine.
- 5.-kl.-Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis. Linnaruumi detailide, märkide ja kirjade kogumine (pildistamine) ja analüüsimine. Tootereklaam.
- 6.kl.-Valgus, vari ja värv objekti vormi edasi-andmisel. Vormimuutusest tulenev tähenduse muutus.

Kunstikultuur

Kunsteose analüüs. Kunstiürituste, kaasaegse kunsti näituste külastamine ja nähtu mõtestamine. Erinevad mineviku ja nüüdiskunst tuntumad teosed Eestis ja mujal maailmas, kultuuride iseärasused. Kunstiterminid. Muuseumide ja galeriide funktsioonid.

EESTI JA MAAILM

- 4.kl.-Teosed, kus värvil on suurem roll (postimpressionistid, fovistid ...)
- 5.kl.-Konstrueeriv kunst (kubism, juugend, Art Deco ...)
- 6.kl.-Kunst käsikäes ajalootunniga (kauged kultuurid, antiik ...)

RAHVAKUNST

- 4.kl.-Lilltikand (pulmatekk).
- 5.kl.-Sõled, kapad, kirstud.
- 6.kl.-Taluarhitektuur.

Materjalid, tehnikad

Visandamine ja kavandamine.
Eksperimenteerimine kujutamise reeglitega.
Ruumilise kompositsiooni, mudeli või maketi valmistamine.
Digitaalsete tehnikate katsetamine.

MAAL

- 4.kl.-Akrüül jt kattevärvid.
- 5.kl.-Monokroomne maalimine (tint jt).
- 6.kl.-Segatehnikad.

SKULPTUUR

- 4.kl.-Pehmed materjalid nt savi või saepurumass.
- 5.kl.-Papier-mache vms.
- Materjalide kombineerimine.

GRAAFIKA

- 4.kl.-Faktuarpilt, materjalitrükk. Heledusastmed värvipliatsitega.
- 5.kl.-Papitrükk. Mustritega pinnakatmine
- 6.kl.-Sügavtrükk, heledusnüansid mustvalges grafiidijoonistuses.

Õppetegevus

Arendatakse edasi ja täiendatakse 1. kooliastmel läbitud kunstipedagoogilisi suundumusi.

Leitakse võimalusi erinevate graafikatehnikate (ühekordsete ja paljundustehnikate) kasutamiseks ning täiendavaks tundmaõppimiseks ka väljaspool kooli.

Külastatakse võimaluste piires kunstinäitusi, kunstnike ateljeesid ja töökodasid.

Rõhutatakse kunstivestluste osa praktilise töö tundides ja seostatakse seda vastavalt võimalustele ajalootundides läbitava esi- ja vana-aja käsitlemisega, vältides otsest illustratiivsust praktiliste ülesannete valikul.

Rõhutatakse läbitava ajastu kunsti olemuse tundmaõppimist ja rakendamist loovülesannetes.

Kuna õpilases hakkab kujunema kriitiline suhtumine oma töösse, kombineeritakse tööülesandeid nii, et need oleksid omasemad kord ühele, kord teisele küpsemisetapile ning erineva väljenduslaadi ning kalduvustega õpilasele – vahelduvad figuraalsed ja abstraktse iseloomuga kompositsioonide tsüklid ning arhitektoonikalahendid.

Lõiming

Nüüdisaegsele kultuurile on olemuslik interdistsiplinaarsus. Kunstid on tihedalt seotud kõigi inimtegevuse valdkondade ning oma ajastu mõtteviisidega. Inimeseks olemine, sotsiaalsed suhted ja maailm on oma erinevates avaldumisvormides kunstide aines, seega teiste ainevaldkondadega suhestumine on kunstide loomulik osa.

Kunstiainete ja teiste ainevaldkondade seostamiseks on palju võimalusi.

1. Väärtushoiakute kujundamine ja maailma kultuurilise mitmekesisuse teadvustamine. Paljudes ainetes tutvutakse erinevate kultuuridega ning toetatakse kultuurilise ja sotsiaalse identiteedi kujunemist (kunstid, eesti keel ja kirjandus, võõrkeeled, ajalugu ja ühiskonnaõpetus, geograafia, käsitöö ja tehnoloogia, kehaline kasvatus).

Kunstide kaudu saab eriti hästi teadvustada kultuuridevahelist dialoogi ja loovust nüüdisühiskonna innovatsiooni allikana.

2. Kattuvate või lähedaste mõistete kasutamine (kompositsioon, struktuur, rütm, plaan, stiil, variatsioon, improvisatsioon, liikumine, dünaamika jm): kunstid, keeled ja kirjandus, tehnoloogia, kehaline kasvatus.

3. Ainete sisust lähtuvate seoste esiletoomine:

1) sotsiaalainetest lähtudes vaadeldakse inimese suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning erinevate kultuuride kommete ja pärimustega;

2) emakeelest ja võõrkeeltest lähtudes arendatakse verbaalset eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust; kirjandusest lähtudes vaadeldakse eri ajastute ja kultuuride lugusid muusikas ja kunstis, teatri- ja filmikunstis;

3) loodusainetest lähtudes teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi;

4) matemaatikast lähtudes arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline keel, struktuur, sümbolid ja meetodid);

5) käsitööst ja tehnoloogiast lähtudes arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist (loomise protsess, tehnoloogiad ja tehnikad);

6) kehalisest kasvatuses lähtudes arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, mootorikat, reageerimiskiirust ja koordinatsiooni.

4. Ainevaldkondade piire ületavad õppeprojektid.

Läbivad teemad

Kunstiainetes on võimalik kaasata kõiki läbivaid teemasid.

Teemad „Väärtused ja kõlblus”, „Kultuuriline identiteet” ning „Saarlus“ on kunstiainetele eriomased.

Õppesisus ja -tegevustes tutvutakse kohaliku ja maailma kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus, kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui ka kaasaja kultuurinähtustesse. Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loomulikul väljendamisel. Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kujundavatel kunstisündmustel (näitused, muuseumid). Tähtis on noorte endi osalemine õpilastööde näitustel.

Teemaga „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine” seondub kunstides oma võimete ja huvide teadvustamine, nii ainespetsiifiliste kui ka üldisemate mõtlemis- ja tegutsemisstrateegiatega, sh õpioskuste omandamine. Tutvutakse kunstide mitmekülgsel väljunditega igapäevaelus ning kunstidega seotud elukutsetega.

Läbiv teema „Tehnoloogia ja innovatsioon” on seotud kunstidele omaste praktiliste loovtegevustega, mille vältel kasutatakse erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas toimetuleva inimese kujunemist.

Eelnevaga haakub samuti läbiva teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus” lõimimine kunstide õppesse. Kunstides julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning katsetama oma ideede arendamist ja elluviimist.

Kunstiainetes teadvustatakse kunstitegevuste emotsionaalselt tasakaalustavat mõju, neist võivad alguse saada elu jooksul püsivad harrastused. See lõimub nii elukestva õppe põhimõtte teadvustamise kui ka läbiva teemaga „Tervis ja ohutus”. Kunstides kasutatakse paljusid materjale, töövahendeid ja instrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipe.

Jälgitakse enda tervise ja ohutuse nõudeid tööprotsessis, suurt tähelepanu pööratakse erinevatele keskkondadele ja nende teadlikule kasutamisele. Kunstide eriline panus teemade „Keskkonna ja jätkusuutlik areng” ning „Teabekeskond” käsitlemisel on valdkondliku vaatenurga lisamine. See hõlmab mitmekülgeid oskusi nagu info leidmine kunsti kohta, visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahendid, keskkonna visuaalne kujundamine. Tutvutakse andmebaasidega, meediakeskkonna võimaluste ja ohtudega ning autorikaitse küsimustega.

III kooliaste

Kunsti õppe- ja kasvatuseesmärgid III kooliastmes

9. klassi lõpetaja:

- 1)oskab loomingulises tegevuses, loovtöö ning uurimise ja refleksiooni käigus kasutada loova ning kriitilise mõtlemise ja probleemilahenduse oskusi;
- 2)tunnetab ning arendab oma loomingulisi võimeid, väärtustab isikupära ja erinevaid lahendusi;
- 3)eksperimenteerib mõtete, mõistete, kunstitehnikate ja uute meediumidega;
- 4)rakendab omandatud oskusi teistes õppeainetes ja igapäevaelus;
- 5)õpib tundma ja väärtustab nii mineviku kunstipärandit kui ka nüüdisaegset kunsti;
- 6)seostab kunsti, kultuuri, teaduse ja tehnoloogia arengut;
- 7)mõistab kunsti kui kultuuridevahelist suhtluskeelt, teadvustab kultuurilist mitmekesisust ja nüüdiskunsti rolli ühiskonnas;
- 8)väljendab oma arvamusi ja teadmisi nii suuliselt kui ka kirjalikult, kasutades kunsti oskussõnavara;
- 9)tegutseb eetilisel ja ohutult nii reaalsetes kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades;
- 10)mõtestab esemelise ja ruumilise keskkonna ning disaininäidete esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte;
- 11)omab ülevaadet kunsti, disaini ning arhitektuuriga seotud elukutsetest ja ametitest.

Õpitulemused

9. klassi lõpetaja:

- 1)teab Eesti ja maailma kunsti- ja kultuuriobjekte ning kunstnikke, teadvustab kunsti rolli ühiskonnas; seostab omavahel kultuuri, ühiskonna ning teaduse ja tehnoloogia arengut;
- 2)analüüsib eri ajastute kunstiteoseid nii näitusel kui klassiruumis, mõistab nüüdiskunsti nähtuste laia temade ringi ning väljendusvahendite mitmekesisust;
- 3)visandab, kavandab ja maketeerib loovülesandeid lahendades, otsib ja arendab erinevaid lahendusvariante ning isikupäraseid teostusvõimalusi;
- 4)rakendab loomisel, uurimisel ja kunsti ning visuaalkultuuri tarbimisel infokommunikatsiooni vahendeid;
- 5)esitleb enda loovtööde tulemusi ja põhjendab valikuid, tõlgendab kaaslaste loovtöid;
- 6)leiab teadlikult traditsioonilisi või uusi meediume kasutades erinevaid lahendusi, kuidas väljendada oma mõtteid ja teadmisi, kasutab sihipäraselt tasapinnalise, ruumilise ja ajalise loomingu väljendusvahendeid ning kompositsiooni põhimõtteid;
- 7)analüüsib ruumilist keskkonda ja disainiobjekte eesmärgipärasuse, uuenduslikkuse, ökoloogilisuse, esteetilisuse ja eetilise seisukohast, mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ning parem lahendus;
- 8)arutleb visuaalkultuuri avaldumisvormide, sümbolite ja kultuuriliste märkide üle, hindab virtuaalset keskkonda eetilise ja turvalisuse seisukohast.

Füüsiline õpikeskkond

1. Kool korraldab valdava osa õpet klassis, kus on 500 lux päevavalgusspektriga valgustus tööpinnal, vesi/kanalisatsioon, reguleeritava kõrgusega molbertid koos joonistusalaustega, tööde kuivatamise, hoiustamise ja eksponeerimise võimalused ning projektsioonitehnika.
2. Kool tagab kooli õppekava järgi kunstitundideks foto- ja videokaamerate, skanneri ja printeri ning internetiühendusega arvutite kasutamise võimaluse. Samuti võimaldab kool vajalikud kunstivahendid ja -materjalid.

Hindamine

Õpitulemusi hinnates lähtutakse põhikooli riikliku õppekava üldosa ja teiste hindamist reguleerivate õigusaktide käsitlusest.

Hindamise eesmärk on anda õpilasele motiveerivat tagasisidet. Hindamisel on oluline tunnustada lahenduste erinevusi ja väärtustada õpilaste isikupära. Õpilane peab teadma, mida hinnatakse ning mis on hindamise kriteeriumid. Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirjavead, mida hindamisel ei arvestata

III kooliastmes hinnatakse:

- 1) teadmisi Eesti ja maailma kunstikultuurist;
- 2) oskust kasutada kunstimõisteid ja teadmisi ümbritseva visuaalkultuuri, maailma kultuuripärandi ning nüüdiskunsti teemadel arutledes;
- 3) teadliku kunstialase ja kriitilise mõtlemise arengut, mis väljendub mitmekesiste loovülesannete lahendamises iseseisvalt või rühmatööna, enda ja kaaslaste kunstitööde analüüsimises;
- 4) teadmisi, oskusi ja ideid kasutada erinevaid kunstitehnikad, seostada ning esitada oma kunstiloomingut ka tehnoloogiavahendite abiga;
- 5) oskust lahendada disainiülesandeid eesmärgipäraselt, rakendada kahe- ja kolmemõõtmelist kavandamist ja maketeerimist.

(Vaata ka – kunstivaldkonna hindamise alused)

Õppetegevus

III astmes omandatakse teoreetilisemal tasemel teadmisi kunsti nii märgilistest (sümbol, allegooria, tsitaat jne) kui ka vormilistest (värv, valgus ja vari, perspektiiv, kompositsioon jne) väljendusvahenditest. Loomingulistes töodes katsetatakse uusi meediume ning väljundeid; seatakse järjest rohkem endale ise ülesandeid; mängitakse vormielementide ja väljendusvahenditega teose isikupära ning sõnumi huvides. Teadlikumalt võetakse eeskujuks kunstiteoseid ja -stiile, analüüsitakse teoseid ning otsitakse visuaalset ja verbaalset infot. Kunsti käsitletakse visuaalse ning sotsiaalse keskkonna osana.

Kunst kui õppeaine on oma olemuselt mittelineaarne, õppesisu punkte käsitletakse õppes omavahel tihedalt põimunult. Nende võimalike kombinatsioonide lõputu arv eeldab õpetaja loovust ja teadlikkust valikute tegemisel.

Projektõpe – loovtöö (III kooliaste: muusika; kunst; käsitöö; tehnoloogiaõpetus; kehaline kasvatus)

- Kunst-käsitöö – kunstiõpetuses teevad õpilased kavandi ja käsitöös valmivad esemed (kotid, vestid jne).
- Kunst-loodus – loodusobjekti vaatlus, samade objektide kujutamine paberil.
- Kunst-matemaatika – geomeetriliste kujundite tundmaõppimine ja kunstis makettide valmistamine, pinnalaotus.

7.klass

Õppesisu ja -tegevus

Õpitulemus klassi lõpuks

- 1) tunnetab ja arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid;
- 2) kasutab ideest lähtudes sihipäraselt mitmekesiseid visuaalseid väljendusvahendeid;
- 3) kasutab visuaalse kommunikatsiooni vahendeid, arutleb pildikeele kultuuriliste märkide üle.

- **Põhiteema. Alateemad**

Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid ja tehnika, sõnum ja kontekst. Väljendusvahendite

vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile.

Mitmesugused kunstimaterjalid ja tehnikad (nt joonistamine, maal, kollaaž, skulptuur, installatsioon jne).

- **Põhimõisted**

- Kunstiteos,
- Vorm,
- Kompositsioon,
- Materjalid,
- Tehnika,
- Maal,
- Kollaaž,
- Skulptuur,
- Installatsioon
- jne.

- **Lõiming**

Väljendusvahendite loov rakendamine, mõtestamine ja refleksioon on omavahel orgaaniliselt ja tihedalt põimunud – õpilase loova ning iseseisva mõtlemisoskuse arenemine ja uute teadmiste omandamine kinnistuvad praktilise loovtegevuse kaudu. Oskuste kujunemine on järjepidev protsess. Oluline on avastada ja luua seoseid teistes õppeainetes käsitletavate ajastute ja teemadega. Kunsti käsitletakse nii omaette väärtussüsteemi kui ka võtmena ümbritseva elu mõtestamiseks, mõistmiseks ja tunnetamiseks.

- **Läbivad teemad (NB! Saarlus)**

Fantaasia
Loodus
Kompositsioon
Vorm

- **Õppetegevus**

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) võimaldatakse õppida üksi ja rühmas, kasutades erinevaid õppemeetodeid ning arvestades õpilaste erinevaid õpistiile;
- 3) kasutatakse mitmekesisist õpikeskkonda: looduskeskkond, muuseumid, näitused;
- 4) rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid materjale ning töövahendeid;
- 5) seostatakse õppesisu näidetega Eesti rahvakultuurist.

8. klass

Õppesisu ja -tegevus

Õpitulemus klassi lõpuks

- 1) tunnetab ja arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid; loovülesannetes leiab erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi;
- 2) kasutab ideest lähtudes sihipäraselt mitmekesiseid visuaalseid väljendusvahendeid;
- 3) tunneb Eesti kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid;

- 4) analüüsib looduslikke ja tehiskeskkondade objekte ning nendevahelisi seoseid ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilise vaatepunktist. Mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ja parem lahendus;
- 5) kasutab visuaalse kommunikatsiooni vahendeid, arutleb pildikeele kultuuriliste märkide üle;
- 6) teadvustab kunsti rolli ühiskonnas. Seostab omavahel kultuuri, ühiskonna ning teaduse ja tehnoloogia arengut;

- **Põhiteema. Alateemad**

Kunstiteosed ja stiilid, lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina.

Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid ja tehnika, sõnum ja kontekst. Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile. Sümbol, allegooria ja tsitaat kui sõnumikandjad.

Mitemesugused kunstimaterjalid ja tehnikad (nt joonistamine, maal, kollaaž, skulptuur, installatsioon jne).

Disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetiliseus. Disain kui probleemilahendus.

Disain Eestis ning rahvusvahelised suundumused.

Teksti ja pildi koosmõju graafilises disainis. Kirjatüübid ja graafilise kujunduse baasvõtted.

Eesti kunsti suurkujud ja teosed.

Nüüdiskunsti olulised suunad ja aktuaalsed teemad.

Kunst peegeldamas ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengut.

Kunstnike, kunstiajaloolaste, disainerite erialane töö.

- **Põhimõisted**

- Kunstiteos,
- Vorm,
- Kompositsioon,
- Materjalid,
- Tehnika,
- Maal,
- Kollaaž,
- Skulptuur,
- Installatsioon
- Disain
- Funktsionaalsus
- Kalligraafia
- Sümbol
- Graafika
- jne.

- **Lõiming**

Väljendusvahendite loov rakendamine, mõtestamine ja refleksioon on omavahel orgaaniliselt ja tihedalt põimunud – õpilase loova ning iseseisva mõtlemisoskuse arenemine ja uute teadmiste omandamine kinnistuvad praktilise loovtegevuse kaudu. Oskuste kujunemine on järjepidev protsess. Oluline on avastada ja luua seoseid teistes õppeainetes käsitletavate ajastute ja teemadega. Kunsti käsitletakse nii omaette väärtussüsteemi kui ka võtmena ümbritseva elu mõtestamiseks, mõistmiseks ja tunnetamiseks.

- **Läbivad teemad (NB! Saarlus)**

Saaremaa
Loodus
Fantaasia

Vorm
Kiri
Perspektiiv
Disain

- **Õppetegevus**

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) võimaldatakse õppida üksi ja rühmas, kasutades erinevaid õppemeetodeid ning arvestades õpilaste erinevaid õpistiile;
- 3) kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad õpilaste huvisid ning suurendavad õpimotivatsiooni;
- 4) kasutatakse mitmekesist õpikeskkonda: ateljee, loodus- ja linnakeskkond, muuseumid, näitused, arvutiklass, virtuaalkeskond jne;
- 5) seostatakse õppesisu näidetega Eesti kunstist ja rahvakultuurist.

9.klass

Õppesisu ja -tegevus

Õpitulemus klassi lõpuks

- 1) tunnetab ja arendab teadlikult oma kunstialaseid võimeid; loovülesannetes leiab erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi, esitleb tulemusi ning põhjendab valikuid;
- 2) kasutab ideest lähtudes sihipäraselt mitmekesiseid visuaalseid väljendusvahendeid. Kasutab kunsti õppides ning loovas praktikas tehnoloogiavahendeid;
- 3) tunneb Eesti ja maailma kultuuripärandi olulisi kunstiteoseid. Võrdleb eri ajastute kunsti näiteid, kirjeldades ning mõtestades sõnumite, väljendusvahendite ja hinnangute muutumist kultuuriajaloo vältel;
- 4) analüüsib looduslikke ja tehiskeskkondade objekte ning nendevahelisi seoseid ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilisest vaatepunktist. Mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ja parem lahendus;
- 5) kasutab visuaalse kommunikatsiooni vahendeid, arutleb pildikeele kultuuriliste märkide üle;
- 6) teadvustab kunsti rolli ühiskonnas. Seostab omavahel kultuuri, ühiskonna ning teaduse ja tehnoloogia arengut;
- 7) mõistab, et nüüdiskunst väljendub paljudes erinevates meediumites ja kõnetab vaatajat laias teemade ringis.

- **Põhiteema. Alateemad**

Kunstiteosed ja stiilid, lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina.

Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid ja tehnika, sõnum ja kontekst.

Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile. Sümbol, allegooria ja tsitaat kui sõnumikandjad.

Kujutamise viisid: stiliseerimine, abstraherimine, deformeerimine jne.

Mitemesugused kunstimaterjalid ja tehnikad (nt joonistamine, maal, kollaaž, skulptuur, installatsioon jne). Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöodes (foto, video, animatsioon,

digitaalgraafika).

Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilisus. Inimese ja ruumilise keskkonna suhted, disain kui probleemilahendus. Arhitektuur ja disain Eestis ning rahvusvahelised suundumused.

Teksti ja pildi koosmõju graafilises disainis. Kirjatüübid ja graafilise kujunduse baasvõtted. Eesti kunsti suurkujud ja teosed. Erinevate kultuuride kunstiajaloo tuntumate teoste näiteid. Nüüdiskunsti olulised suunad ja aktuaalsed teemad.

Kunst peegeldamas ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengut.

Kunstnike, kunstiajaloolaste, disainerite ja arhitektide erialane töö.

- **Põhimõisted**

- Kunstiteos,
- Vorm,
- Kompositsioon,
- Materjalid,
- Tehnika,
- Maal,
- Kollaaž,
- Skulptuur,
- Installatsioon
- Disain
- Funktsionaalsus
- Kalligraafia
- Sümbol
- Graafika
- Arhitektuur
- jne.

- **Lõiming**

Uurimine ja oma ideede arendamine; väljendusvahendite loov rakendamine; mõtestamine ja refleksioon on omavahel orgaaniliselt ja tihedalt põimunud – õpilase loova ning iseseisva mõtlemisoskuse arenemine ja uute teadmiste omandamine kinnistuvad praktilise loovtegevuse kaudu. Oskuste kujunemine on järjepidev protsess ja oma kogemustega seostatakse teadmisi nüüdisaegsest maailmast: kunstiajaloo ja tänapäeva kunsti sidemetest, ruumilise keskkonna disaini ja visuaalkultuuri arengusuundadest. Oluline on avastada ja luua seoseid teistes õppeainetes käsitletavate ajastute ja teemadega. Kunsti käsitletakse nii omaette väärtussüsteemi kui ka võtmena ümbritseva elu mõtestamiseks, mõistmiseks ja tunnetamiseks.

- **Läbivad teemad (NB! Saarlus)**

Fantaasia

Rahvuslik muster

Kollaaž

Vorm

Perspektiiv

Kiri

- **Õppetegevus**

1. Uurimuslikud ja loovad ülesanded, individuaalsed ja rühmatööd.

2. Ideest ja eesmärgist lähtuvalt loovtööde materjalide, tehnikate ja väljendusvahendite valimine. Töö teostamine ja esitlemine.

3. Praktiline disainiprotsess probleemi püstitusest lahendi leidmiseni.
4. Muuseumide, näituste ja kunstisündmuste külastamine ja arutelud, ainealase terminoloogia kasutamine.
5. Infootsing erinevatest teabeallikatest. Uurimuste ja visualiseeritud esitluste koostamine ja kujundamine.
6. Mitmesuguste looduslike ja tehisobjektide ning keskkondade analüüsimine erinevatest vaatepunktidest.

KUNSTIÕPETUSEST KOOLIASTMETI

(Indrek Raudsepp, Tabasalu Üghisümnaasium)

Kuna põhikooli riiklik õppekava annab soovitusi ja juhiseid mitte klasside, vaid kooliastmete kaupa, on õpetajal vaba voli tabeli igas veerus käsitletavat ümber paigutada, ära jätta ja juurde lisada. Kuna ainekava on koostatud kooliastmeti, ei tasu rohe-sini-punaseid lisandusi võtta kui lõplikku tõde. Need püüavad vaid rõhutada õpitava järjepidevust, liikumist lihtsamatelt õppeülesannetelt keerulisematele. Õppeülesandeid on võimalik ka tabeli sisu muutmata igal aastal erinevalt kombineerida. Iga kunstiõpetaja mõistab, et näiteks ülesannet, mis liidab veekoguga maastiku ja varjud perspektiivis, võib lahendada joonistuse või maalina, fotokollaažina, realistlikult või sürrealistlikult. Võimaluste tohutut hulka arvestades ongi tabelist abi, et käest ei kaoks õppesisu, õpetamise eesmärgid ja õpetaja isiklikud taotlused ehk peamine, mida õpetada tahetakse

	1.klass, 2.klass, 3.klass	4.klass, 5.klass, 6.klass	7.klass, 8.klass, 9.klass
Uuri-mine, avastamine, ideede arendamine	<p>Oma tööde esitlemine, selgitamine ja kaaslaste kuulamine. Töötamine iseseisvalt ja grupis.</p> <p>Põhielementide- joon, värv, vorm, ruum, rütm jt tundmaõppimine.</p> <p>Iseloomulike tunnuste ning peamise esiletoomine.</p> <p>Erinevate tehnikate, materjalide, võtete ja vahendite läbiproovimine.</p> <p>Mänguasjade ja omameisterdatud mudelitega lavastuslikud mängud. -1.kl.</p> <p>Piltjutustused: joonistus, maal, illustratsioon, koomiks, fotoseeria, animatsioon. -2.kl.</p> <p>Tegelikkuse ja virtuaalsete keskkondade võrdlus. - 3.kl.</p>	<p>Uurimuslik ja loov koostöö. Teoste esitlemine, valikute põhjendamine.</p> <p>Kujutamine, väljendamine, kujundamine vaatluse ja mälu järgi. Kavandamine.</p> <p>Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted.</p> <p>Värv kui väljendusvahend.</p> <p>Liikumise kujutamine. Tehnikate loov kasutamine, segatehnikad.</p> <p>Realistlikkus ja abstraktsus kunstis.- 4.kl.</p> <p>Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid.- 5. kl.</p> <p>Sõnumite ja emotsioonide edastamine, oma tööde võrdlus kunstiajaloo näidetega. - 6. kl.</p>	<p>Kujutamise viisid: stiliseerimine, abstraheerimine, deformeerimine jne.</p> <p>Mäng vormi, reeglite ja tähendustega. Teksti ja pildi koosmõju.</p> <p>Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöodes (foto, video, animatsioon, digitaalgraafika).</p> <p>Tehnoloogia ja kunst. Keskkond ja kunst. Kommunikatsioon kunstis.</p> <p>Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid, tehnika, ümbrus (kontekst), sõnum jne. - 7. kl.</p> <p>Kunstiteosed ja stiilid, lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina. - 8.kl.</p> <p>Väljendusvahendite valik vastavalt ideele, otstarbele ja sihtgrupile.- 9. kl.</p>
Pildiline ja ruumiline	Esemete ja olendite	Kunstiteoses sisulise ja	Teatud kujutamisevõtete ja

väljendus	<p>iseloomulike tunnuste leidmine.</p> <p>Peamise esiletõstmise suuruse, asukoha ja värvi abil.</p> <p>ÜMBRUS</p> <p>Vabanemine stampkujunditest (päikeseneljandik, aknarist jm). -1.kl.</p> <p>Puude, mägede, pilvede jne kujutamine mitmel erineval moel.- 2.kl.</p> <p>Maastik kevadel, suvel, sügisel, talvel.- 3.kl.</p> <p>ASJAD</p> <p>Tuttavate asjade kujutamine - lilled, mänguasjad ...-1.kl.</p> <p>Eseme tähtsamad tunnused. - 2.kl.</p> <p>Esimesed katsetused kujutamisel naturist. -3.kl.</p> <p>INIMENE</p> <p>Inimese vanus, amet jne, joonistamine mälu järgi. -1.kl.</p> <p>Algsed proportsioonireeglid. - 2.kl</p> <p>Dünaamiline kriipsujuku liikumise kavandamisel. - 3.kl.</p> <p>GEOMEETRIA</p> <p>Mõisted kolmnurk, ruut, ring ... 1.kl.</p> <p>Geomeetristest kujunditest pilt. -2.kl.</p> <p>Plasttaarast, karpidest loomade vm meisterdamine. -3.kl.</p>	<p>vormilise eristamine.</p> <p>Kompositsiooni tasakaal, pinge, dominant ja koloriit.</p> <p>ÜMBRUS</p> <p>Erinevad majad linnas ja maal.- 4.kl.</p> <p>Loodus <i>versus</i> arhitektuur (uuslinn ja puud vms).- 5. kl.</p> <p>Hoonete erinevused ajastute ja funktsiooni järgi. Taevas.- 6. kl.</p> <p>ASJAD</p> <p>Esemete suurusuhted - 4.kl.</p> <p>Ühe eseme erinevate osade suhe. - 5. kl.</p> <p>Pöördkehad jt mahulised esemed.- 6. kl.</p> <p>INIMENE</p> <p>Inimesed tegevuses, nägu ja meeleolu. - 4.kl.</p> <p>Lihtsad proportsioonireeglid, peamised näoproportsioonid.- 5. kl.</p> <p>Inimese liikumisasendid. Keha mahulisus. Pea profiilis.- 6. kl.</p> <p>GEOMEETRIA</p> <p>Kubistlikus stiilis pilt. - 4.kl.</p> <p>Kera, silindri, tahuka kujutamine.- 5. kl.</p> <p>Eseme jaotamine geomeetristeks kehadeks.- 6. kl.</p>	<p>tehnikate teadlik valik (isiklik stiil).</p> <p>Kunstiteosed, -stiilid ja lood inspiratsiooniallikana.</p> <p>Kadreerimine, pildiplaanid, detailid.</p> <p>ÜMBRUS</p> <p>Tänav, taluõu jne (maja välisdetailid).- 7. kl.</p> <p>Realistlik maastikumaal, veekogu. - 8.kl.</p> <p>Loodus detailides, maja siseruum.- 9. kl.</p> <p>ASJAD</p> <p>Ruumi kolm mõõdet.- 7. kl.</p> <p>Iseseisev natüürmordi koostamine, vaatluspunkti valik. - 8.kl.</p> <p>Deformatsioon (nt kubism, ekspressionism) mõju suurendamiseks.- 9. kl.</p> <p>INIMENE</p> <p>Inimene perspektiivis, pea rakursis, näo detailid. - 7. kl.</p> <p>Meeleolu väljendus poosiga, kiirskitseerimine. - 8.kl.</p> <p>Mitu figuuri suhtlemas, käed.- 9. kl.</p> <p>GEOMEETRIA</p> <p>Geomeetiline kujund sümbolina.- 7. kl.</p> <p>Kompositsiooni rajamine geomeetristele kujundile. - 8.kl.</p> <p>Arhitektoonika.</p> <p>Moodulsüsteemid. - 9. kl.</p>
Disain ja keskkond	Situatsiooni kirjeldav lähteülesanne.	Probleemipõhine lähteülesanne.	Sihtrühmapõhine lähteülesanne.

	<p>Ideede selgitamine, vormistamine jooniste ja makettidena.</p> <p>Disaini roll igapäevaelus: trükised, tarbevormid, ruumid, hooned, keskkond jne.</p> <p>Vormi ja funktsiooni seos. MÄRK Geomeetriliste kujundite erinevad tähendused.- 1.kl. Liiklusmärkide keel - 2.kl Stilisatsioon. - 3.kl. KIRI Oma nime kujundus portfooliol vms.- 1. kl Dekoratiivkiri kingipakil vms. -2. kl. Šrifti valik vastavalt ülesandele.- 3. kl.</p> <p>Kunstitunnis omandatud oskuste rakendamine digitaalsete vahenditega töötades.</p>	<p>Trükiste, filmide, arvutimängude, koomiksrite ja reklaamide pildikeele ning graafilise disaini kujundusvõtete uurimine ja kriitiline võrdlemine.</p> <p>Keskkonnasõbralik ja loov disain inimese teenistuses. MÄRK Liiklusmärkide analoogial põhinev uute märkide kujundamine. - 4.kl. Märk kui stilisatsioon, piltkiri. - 5. kl. Märk kui sümbol (nt sodiaagimärgid). - 6. kl. KIRI (Trüki-) tähtede kujundamine.- 4.kl. Šrifti ja pildi sidumine tervikuks.- 5. kl. Šrift varjuga, ruumiline kiri.- 6. kl.</p> <p>Foto, digitaalgraafika, video ja animatsiooni kasutamine lähiümbruse uurimisel.</p>	<p>Disaini liigid. Ergonoomika, moodul-süsteemid, sihtgrupp jt mõisted.</p> <p>Looduslikud ja tehiskeskkonnad. Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilisus.</p> <p>Praktiline disainiprotsess probleemi püstitusest lahendi leidmiseni. MÄRK Geom. kehade, märkide, kujundite ja värvide mitmetähenduslikkus.- 7. kl. Märgi tähenduse muutus ajaloos. Firmamärk. - 8.kl. Mäng sümbolitega, logo. - 9. kl. KIRI Omalooodud šrifti kujundamine.- 7. kl. Šrift raamatus, plakatil, reklaamis vm. - 8.kl. Pidulik kiri (nt kalligraafia).- 9. kl.</p> <p>Pildikeel. Erinevate meediumite väljendusvahendite rakendamine ainesiseselt ja lõimimisel teiste ainetega.</p>
<p>Meedia ja kommunikatsioon</p>	<p>Meediad kodus ja koolis.</p> <p>Pildilise jutustuse vormid ja vahendid (illustratsioon, koomiks, reklaam, animatsioon, foto, video).</p> <p>Asjade tähendus pildil (nt</p>	<p>Kunsteoste, arvutimängude, filmide, reklaamide jne vaatlemine, nende üle arutlemine, kirjeldamine, eelistuste põhjendamine.</p> <p>Liikumisillusiooni teke. Piltide, teksti, heli ja liikumise</p>	<p>Linnakeskkond. Tekstid ja linnaruumis. Metafoorid reklaamis.</p> <p>Infootsing erinevatest teabeallikatest.</p> <p>Digitaalne pilditöötlus.</p>

	<p>loodus-materjalidest installatsiooni jäädvustamine fotona). - 1. kl.</p> <p>Piltjutustuste kujundamine (nt foto sidumine joonistuste ja tekstiga). E-kaart. - 2. kl.</p> <p>Uue tähenduse andmine asjadele või kujutatavale konteksti muutmisega (nt juurviljadest tegelased tervisliku toitumise-videos). - 3. kl.</p>	<p>koosmõju.</p> <p>Ruumililus pildil, fotol, filmis. Inimene ja tema tegevused. Ilmastiku-nähtuste jäädvustamine.- 4.kl.</p> <p>Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis. Linnaruumi detailide, märkide ja kirjade kogumine (pildistamine) ja analüüsimine. Tootereklaam.- 5. kl.</p> <p>Valgus, vari ja värv objekti vormi edasi-andmisel. Vormimuutusest tulenev tähenduse muutus.- 6. kl.</p>	<p>Originaal, koopia, reproduktsioon. Foto ajaloolise dokumendina. Autorikaitse.</p> <p>Teose muutmine mõjusamaks peegelduse, perspektiivi, illusiooni või muu võttega.- 7. kl.</p> <p>Korduvuse mõju. Mustrid. - 8.kl.</p> <p>Ruumililus ja ruumililuse illusioon (3-D efekt, stereonägemine jms).- 9. kl.</p>
Kunsti-kultuur	<p>Vana ja uue võrdlemine. Eesti kultuuripärandi tähtsused.</p> <p>Muuseumide ja näituste külastamine, kunstiteoste vaatlemine ja aruteludes osalemine.</p> <p>EESTI JA MAAILM Keskaegsed hooned. - 1. kl. Lossid, kindlused ja mõisahooned. - 2. kl. Lähikonna kunstigalerii, muuseumi asukoht ja funktsioon.- 3.kl. RAHVAKUNST Laulupidu ja rahvariided.- 1.</p>	<p>Kunstiteose analüüs. Kunstiürituste, kaasaegse kunsti näituste külastamine ja nähtu mõtestamine. Erinevad mineviku ja nüüdiskunst tuntumad teosed Eestis ja mujal maailmas, kultuuride iseärasused.</p> <p>Kunstiterminid. Muuseumide ja galeriide funktsioonid. EESTI JA MAAILM Teosed, kus värvil on suurem roll (postimpressionistid, fovistid ...)- 4.kl. Konstrueeriv kunst (kubism, juugend, Art Deco ...)- 5. kl.</p>	<p>Kaasaegse kunsti suunad ja teemad. Kunstiga seotud elukutsed.</p> <p>Muuseumide, näituste ja kunstisündmuste külastamine ja arutelud, kunstiterminoloogia kasutamine. Kunsti liigid.</p> <p>Erinevate kultuuride tuntumate teoste näiteid. Kunstiteoste säilitamine.</p> <p>Kunst kui ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengu peegeldaja. EESTI JA MAAILM</p>

	<p>kl. Talu ja taluriistad.- 2. kl. Kindamustrid, sokisääred vms.- 3. kl.</p>	<p>Kunst käsikäes ajalootunniga (kauged kultuurid, antiik ...)- 6. kl. RAHVAKUNST Lilltikand (pulmatekk). - 4.kl. Sõled, kapad, kirstud. - 5. kl. Taluarhitektuur. - 6. kl.</p>	<p>Keskajast barokini.- 7. kl. 19. sajandi stiilid, modernism. - 8.kl. Protsessuaalne kunst, kunstide süntees – tänapäev.- 9. kl. RAHVAKUNST Käise-, vöö- jt kirjad.- 7. kl. Rahvuslik ja rahvalik.- 9. kl. Etnograafia ja tänapäev. - 8.kl.</p>
Materjalid, tehnikad	<p>Kunstitehnikate ja töövõtete loominguline rakendamine.</p> <p>Materjalide, töövahendite ja töökooha otstarbekas ning teisi arvestav kasutamine.</p> <p>MAAL Näpuvärvid , guašš,- 1. kl. tempera,- 2.kl. akvarell, pastell ...- 3. kl.</p> <p>SKULPTUUR Plastiliin, savi jt pehmed voolimismaterjalid – 1. kl. Seisvad figuurid materjali lisamisega.- 2. kl. Voolimine ühest tükist, ilma juurde lisamiseta.- 3. kl.</p> <p>GRAAFIKA Riipimine vms.- 1. kl. Monotüüpia jt erinevad tõmmised. - 2. kl. Papitrükk vms.- 3.kl.</p>	<p>Visandamine ja kavandamine. Eksperimenteerimine kujutamise reeglitega. Ruumilise kompositsiooni, mudeli või maketi valmistamine. Digitaalsete tehnikate katsetamine.</p> <p>MAAL Akrüül jt kattevärvid.- 4.kl. Monokroomne maalimine (tint jt).- 5. kl. Segatehnikad.- 6. kl.</p> <p>SKULPTUUR Pehmed materjalid nt savi või saepurumass.- 4.kl. Papier-mache vms. - 5. kl. Materjalide kombineerimine.- 6. kl.</p> <p>GRAAFIKA Faktuurpilt, materjalitrükk. Heledusastmed värvipliatsitega. - 4.kl. Papitrükk. Mustritega pinnakatmine. - 5. kl. Sügavtrükk, heledusnüansid mustvalges grafiidijoonistuses.- 6. kl.</p>	<p>Uurimuslikud ja loovad ülesanded, individuaalsed ja rühmatööd. Tulemuse esitlemine.</p> <p>Ideest ja eesmärgist lähtuvalt materjalide, tehnikate ja väljendusvahendite valimine.</p> <p>MAAL Maalimine erinevatele materjalidele. - 7. kl. Klaasimaal, fresko jms - 8.kl. Lahustid, lakid jt. Õlimaal. Graffiti. - 9. kl.</p> <p>SKULPTUUR Paberskulptuur ilma liimita.- 7. kl. Skulptuur „liigse” eemaldamisega (penoplast vms). - 8.kl. Materjali valik lähtuvalt teemast ja soovist.- 9. kl.</p> <p>GRAAFIKA Trükigraafika ja värvi- ning viltpliatsite ühendamise. - 7. kl. Erinevate graafikaliikide katsetused. - 8.kl. Graafika + kollaaž jt segatehnikad.- 9. kl.</p>
Tulemus	Katsetab julgelt ja tunneb	Tunnetab oma huvisid ja	Arendab teadlikult oma

<p>sellest rõõmu.</p> <p>On iseseisev, kuid valmis ka koostööks.</p> <p>Valib ise sobivaima kujutusviisi.</p> <p>Katsetab kõiki tehnikaid.</p> <p>Tunneb kodukoha kultuuriobjekte.</p> <p>Taipab eseme vormi ja funktsiooni seost.</p> <p>Käitub endale ja teistele ohutult visuaalses ja virtuaalses maailmas.</p>	<p>võimeid.</p> <p>Visandab ja kavandab.</p> <p>On valmis katsetama uusi tehnikaid, sh digitaalseid.</p> <p>Mõistab erinevate teoste sõnumeid ja eesmärki, uurib ja analüüsib neid (k.a. reklaam ja meedia).</p> <p>Võrdleb kaasaja ja mineviku kultuurinähtusi.</p> <p>Kasutab visuaalkultuuri tundmaõppimiseks teatmeteoseid ja IKT vahendeid.</p> <p>Uurib disainilahendusi ja leiutab ise.</p> <p>Käitub virtuaalmaailmas eetilisel.</p>	<p>võimeid ja isikupära. Hindab originaalsust.</p> <p>Katsetab erinevaid lahendusvariante, selgitab valikuid.</p> <p>Teadvustab kunsti rolli ühiskonnas, seost teiste kultuurinähtuste, teaduse, tehnika ja meediaga.</p> <p>Tunneb Eesti ja maailma olulisemaid kunstiteoseid.</p> <p>Uurib nüüdiskunsti nähtusi, oskab arutleda nende väljendusvahendite, sõnumite, esteetilisuse, eetilise ühe üle.</p> <p>Mõistab disaini kui protsessi.</p>
---	--	--

Kasutatud allikad:

1. [Põhikooli riiklik õppekava. Lisa 6. Ainevaldkond "Kunstiained"](https://www.riigiteataja.ee/aktiis/1290/8201/4018/141m%20lisa6.pdf#)

2. Põhikooli valdkonnaraamat KUNSTID
http://www.oppekava.ee/index.php/P%C3%B5hikooli_valdkonnaraamat_KUNSTID

KG põhikooli ainekava

MUUSIKA

1. Üldalused

1.1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Põhikooli muusikaõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;
- 2) tunneb huvi muusika kui kunstiliigi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- 3) mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- 4) kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- 5) väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- 6) teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb selle edasikandmises ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
- 7) teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonnasse.

1.2. Õppeaine kirjeldus

Muusikaõpetus toetab õpilase individuaalse eripära kujunemist muusikalise eneseväljenduse kaudu. Muusikaõpetuses avatakse ja avardatakse võimalusi muusikaga tegelda ja muusikast rõõmu tunda ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket. Eesti ja maailma muusikakultuuri tutvustamisega kujundatakse õpilaste muusikalist maitset ning sotsiaalkultuurilisi väärtushinnanguid.

Muusika õppeaine koostisosad on:

- 1) laulmine;
- 2) pillimäng;
- 3) muusikaline liikumine;
- 4) omalooming;
- 5) muusika kuulamine ja muusikalugu;
- 6) muusikaline kirjaoskus;
- 7) õppekäigud.

Muusikaõpetuses lähtutakse eesti koolimuusikas väljakujunenud traditsioonidest ja põhimõtetest (Riho Päts, Heino Kaljuste), mis toetuvad Zoltán Kodály meetodi ja Carl Orffi pedagoogika adapteeritud käsitlusele ning tänapäeva pedagoogika teadmusele ja kogemusele.

Muusika on aine, mille õpetuse osad on üksteisega mitmetähenduslikus ja tihedas seoses, seetõttu on neid keeruline eraldada. Õppeaine koostisosad kattuvad muusikaliste tegevustega. Musitseerimise all mõistetakse igasugust muusikalist eneseväljendust, nagu laulmist, pillimängu, liikumist ja omaloomingut. Muusika kuulamisega arendatakse kuulamisoskust, tähelepanu, analüüsivõimet ja võrdlusoskust. Muusikaloos tutvustatakse erinevaid karaktereid, väljendusvahendeid, stiile, heliloojaid ja interpreete. Muusikalise kirjaoskuse all mõistetakse õppekavas sisalduva noodikirja lugemise oskust musitseerides. Õpilaste silmaringi ja muusikalise maitse kujundamiseks on vajalikud õppekäigud (sh virtuaalsed) kontserdipaikadesse, teatritesse ning muuseumidesse. Õpilaste üldkultuurilised teadmised põhinevad teadlikkusel kohalikust, oma riigi ja Euroopa kultuuripärandist ning nende rollist maailmas. See hõlmab teadmisi peamistest kultuurisaavutustest (sh popkultuurist). Oluline on kontserdielu korraldamine oma koolis, et õpilastel tekiks muusika kuulamise harjumus ning ürituste korraldamise kogemus.

Muusika kaudu kujundatakse harmoonilist isiksust, puudutades nii keha, tundeid kui ka intellekti. Muusikaõpetusel on tasakaalustav ja toetav roll õpilase emotsionaalses arengus ning teiste õppeainete omandamises.

Musitseerides arendatakse õpilase isikupära, omandatakse oskused ja teadmised üksi ja koos musitseerimiseks ning loominguliseks eneseväljenduseks. Rühmas ja üksi õppides arendatakse suhtlemis- ja koostööoskust, üksteise kuulamise oskust, ühtekuuluvustunnet, sallivust, paindlikkust ja emotsionaalset kompetentsust ning juhitakse õpilase enesehinnangut ja õpimotivatsiooni.

Kuna õpilaste võimed on erinevad, tuleb õppeprotsessis seda arvestada individuaalse lähenemise ja diferentseeritud töö kaudu. Individuaalne lähenemine on vajalik ka seetõttu, et õpilasel tekiks õpitulemusena positiivne minapilt ja usk iseendasse.

Seda võimaldavad eri raskusastmega ülesanded kõigis muusikalistes tegevustes: laulmisel, pillimängus, muusikalises liikumises, omaloomingus. Kindlasti peab õpetaja julgustama nii andekaid kui ka muusikaliselt vähemvõimekaid.

Ühislaulmise ja koorilauluga arendatakse sotsiaalseid oskusi ning kujundatakse isamaa-armastust. Lähtudes Eesti muusikatraditsioonidest ja toetades elukestva muusikaharrastuse teket, on soovitatav planeerida tunniplaani ka koorilaulutunnid ning arvestada seda õpetaja põhikoormuse määramisel. Muusika ainekava koostades on lähtutud järgmistest põhimõtetest:

- 1) teadvustada ja tähtsustada ühislaulmise kui rahvusliku kultuuritraditsiooni olulist rolli;
- 2) rõhutada musitseerimise osatähtsust;
- 3) julgustada ja toetada loomingulist eneseväljendust;
- 4) teadvustada ja süvendada õpilase isiklikku suhet muusikaga;
- 5) rõhutada muusika osa tasakaalustatud isiksuse eetilise-esteetiliste väärtushinnangute kujundamisel, tunde- ja mõttemaailma arendamisel ning rikastamisel;
- 6) lähtuda õppes õppija vajadustest ning tähtsustada integreeritud tegevusi.

1.3. Õppetegevus

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta ulatuses ühtlaselt ning jätab piisavalt aega puhata ja huvitegevustega tegelda;
- 3) võimaldatakse õppida individuaalselt ning üheskoos teistega (iseseisvad, paaris- ja rühmatööd), et toetada õpilaste kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
- 4) kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, arvestades sealjuures õpilaste individuaalsust;
- 5) rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka tänapäevaseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
- 6) laiendatakse õpikeskkonda: õppekäigud kontsertidele, teatritesse, muuseumidesse, stuudiosse, muusikakoolidesse, looduskeskkonda, näitustele, raamatukogudesse jne;
- 7) kasutatakse mitmekesisist ja tänapäevast õppemetoodikat;
- 8) planeeritakse tunniplaani osana koorilaulutunnid, mida arvestatakse õpetaja põhikoormust määrates;
- 9) leitakse tunnivälise muusikaalase tegevuse võimalusi (solistid, ansamblid, orkestrid jm).

1.3.1. Muusikatundide jaotus kooliastmeti

I kooliaste

1. klass 2 tundi nädalas
2. klass 2 tundi nädalas
3. klass 2 tundi nädalas

II kooliaste

4. klass 2 tundi nädalas
5. klass 1 tund nädalas
6. klass 1 tund nädalas

III kooliaste

- 7. klass 1 tund nädalas
- 8. klass 1 tund nädalas
- 9. klass 1 tund nädalas

1.3.2. Füüsiline õpikeskkond

Muusikatunnid toimuvad spetsiaalselt sisustatud klassiruumis – muusikaklassis, kus on internetiühendusega arvuti + helikaart, projektor ja ekraan; noodistusprogramm ning MIDI-salvestusprogramm. Muusikaklassi sobib inventar, mis võimaldab luua erinevaid tööühmi ja liikumiseks vajalikke pindu. Tunde võib pidada ka aulas või mõnes muus liikumist võimaldavas ruumis. Muusikaklassis peavad muusikainstrumentid olema paigutatud nii, et neid oleks käepärane kasutada, ning pillidel peavad olema kindlad hoidmise kohad.

Instrumentarium: naturaalklaver, klaveritool, süntesaator, 6-keelsed väikekanded või plokkflöödid, akustilised kitarrid.

Orffi instrumentarium:

- 1) plaatpillid: sopran-, altkellamäng; sopran-, alt-, basssülofon; sopran-, altmetallofon; kromaatileine kõlaplaatide komplekt, pehmed ja kõvad nuiad;
- 2) rütmipillid: võrutrummid, džembed, bongod, tamburiin, marakaad, kõlapulgad, trianglid, agogo, kõlakarp/kõlatoru, kastanjetid, guiro, kuljused.

Muud vahendid:

- 1) muusikakeskus HIFI;
- 2) noodijoonestikuga tahvel, noodipuldid, rändnoot, astmetabel, klaviatuuritabel;
- 3) fonoteek (CDd, DVDd, VHSid).

1.4. Läbivad teemad

Teemad „**Väärtused ja kõlblus**“ ning „**Kultuuriline identiteet**“ on kunstiainetele eriomased. Õppesisus ja -tegevustes tutvutakse kohaliku ja maailma kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus, kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui ka kaasaja kultuurinähtustesse. Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loomingulist väljendamist. Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kujundavatel kunstisündmustel (näitused, muuseumid, kontserdid ja etendused). Tähtis on noorte endi osalemine/esinemine laulupidudel, muusikaüritustel ja õpilastööde näitustel. Teemaga „**Elukestev õpe ja karjääri planeerimine**“ seondub kunstides oma võimete ja huvide teadvustamine, nii ainespetsiifiliste kui ka üldisemate mõtlemis- ja tegutsemisstrateegiate, sh õpioskuste omandamine. Tutvutakse kunstide mitmekülgsede väljunditega igapäevaelus ning kunstidega seotud elukutsetega.

Läbiv teema „**Tehnoloogia ja innovatsioon**“ on seotud kunstidele omaste praktiliste loovtegevustega, mille vältel kasutatakse erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas toimetuleva inimese kujunemist. Eelnevaga haakub samuti läbiva teema „**Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus**“ lõimimine kunstide õppesse. Kunstides julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning katsetama oma ideede arendamist ja elluviimist. Kunstiainetes teadvustatakse kunstitegevuste emotsionaalselt tasakaalustavat mõju, neist võivad alguse saada elu jooksul püsivad harrastused.

See lõimub nii elukestva õppe põhimõtte teadvustamise kui ka läbiva teemaga „**Tervis ja ohutus**“. Kunstides kasutatakse paljusid materjale, töövahendeid ja instrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipe. Jälgitakse enda tervise ja ohutuse nõudeid tööprotsessis, suurt tähelepanu pööratakse erinevatele keskkondadele ja nende teadlikule kasutamisele.

Kunstide eriline panus teemade „**Keskkonna ja jätkusuutlik areng**“ ning „**Teabekeskond**“ käsitlemisel on valdkondliku vaatenurga lisamine. See hõlmab mitmekülgsed oskusi nagu informatsiooni leidmine muusika ja kunsti kohta, helilise ja visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahendid, keskkonna visuaalne ja heliline kujundamine. Tutvutakse andmebaasidega, meediakeskkonna võimaluste ja ohtudega ning autorikaitse küsimustega.

Läbiva teemaga „Saarlus“ - seondub kõik, mis puudutab oma kodusaart, s.o. Saaremaad ja Kuressaaret. Seda nii majanduslikust, looduslikust, kultuurilisest, ajaloolisest aspektist.

1.5. Hindamine

Õpitulemusi hinnates lähtutakse põhikooli riikliku õppekava üldosa ja teiste hindamist reguleerivate õigusaktide käsitlusest.

Muusikaõpetuses annab hindamine tagasisidet õpilase võimekuse ja tema individuaalse arengu kohta, on lähtekohaks järgneva õppe kujundamisele, stimuleerib ning motiveerib õpilast parematele tulemustele ja enesearendusele.

Hinnatakse õpilase teadmiste ja oskuste rakendamist muusikalistes tegevustes, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi. Hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse komponente: laulmist, pillimängu, muusikalist liikumist, omaloomingut, muusika kuulamist ja muusikalugu, muusikalist kirjaoskust ning ka õpilase aktiivsust, tunnist osavõttu, hinnangut enese ja kaasõpilaste osalemisele ning saavutustele õppes. Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirjavead, mida hindamisel ei arvestata. Õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.

Õpitulemusi hinnatakse suuliste sõnaliste ning numbriliste hinnetega. Õpitulemuste kontrollimise vormid peavad olema mitmekesised ning vastavuses õpitulemustega. Õpilane peab teadma, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ning mis on hindamise kriteeriumid.

I kooliastmes hinnatakse nii suulise kui kirjaliku sõnalise hinnanguga peamiselt muusikalisi tegevusi: laulmist, pillimängu ja loovtegevusi. Hinnangud kajastuvad õpilaspäevikus; õpilase vihikus, töölehtedel või tööraamatus. E-koolis kajastuvad õpilase puudumised ja märkused. Aasta kokkuvõtvad hinnangud kantakse e-kooli arvestatud (A) või mittearvestatud (MA) ja hinnang kommentaarina.

II ja III kooliastmes on hindamisel suurem kaal muusikaliste teadmiste ning oskuste kasutamisel muusikalistes tegevustes. Hinnangud kajastuvad numbriliselt õpilaspäevikus, õpilase vihikus, töölehtedel ja e-koolis. Aasta kokkuvõtvad hinnangud kantakse e-kooli arvestatud numbriliselt.

2. I KOOLIASTE

2.1. Õpitulemused

I kooliastme õpitulemused kajastavad õpilase head saavutust.

3. klassi lõpetaja:

- 1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises ja liikumises;
- 2) laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses koolikooris; mõistab laulupeo tähendust;
- 3) laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislaule;
- 4) laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 5) lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust;
- 6) rakendab pillimängu kaasmängudes;
- 7) kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes;
- 8) kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat;
- 9) väärtustab enese ja teiste loomingut.

2.2. Õppetegevused ja õppesisu

I kooliastme õppetegevused:

- 1) ühehäälnelaulmine ja osalemine koolikooris;
- 2) meloodia laulmine käemärkide, rändnoodi, astmetrepi ja noodipildi ning relatiivsete helikõrguste (astmete) järgi;
- 3) mänguuskuse omandamine keha-, rütmi- ja plaatpillidel, plokkflöödil või 6-keelsel väikekandel;
- 4) kuulatud muusikapalade iseloomustamine muusika oskussõnavara kasutades;
- 5) muusikapala meeoleu väljendamine liikumise kaudu;
- 6) esinemisjulguse ja -uskuse arendamine;
- 7) muusika väljendusvahendite katsetamine erinevaid karaktereid kujutades;
- 8) õppekäigud, kontserdil, teatris ja muuseumis käimine jne.

I kooliastmes on kesksel kohal laulmine ja pillimäng. **Lauldakse** nii ühehäälselt *a cappella* kui ka saatega. Selles vanuseastmes rajatakse alus muusikatraditsioonide säilitamisele ja edasikandmisele, mille üks väljund on õpilaste osalemine koolikoorige tegevuses, et saada esmane koorilaulukogemus. **Pillimängus** omandatakse erinevate rütmi- (sh kehapilli) ja plaatpillide ning 6-keelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted. Pillimängu rakendatakse valdavalt laulude kaasmänguna. Olulisel kohal on muusikaline **liikumine**: rahvatantsud ja laulumängud ning muusikapala karakteri väljendamine liikumise kaudu. Muusikalist mõtlemist ja loovust arendatakse kaasmängude, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, teksti loomise, st **omaloomingu** kaudu. **Muusika kuulamisega** õpitakse tundma muusika karaktereid ja meeoleu ning iseloomustama kuulatud muusikapalu. Kõigis muusikalistes tegevustes rakendatakse õpitud teadmisi ja oskusi, s.o **muusikalist kirjaoskust**, mida omandatakse muusikaliste tegevuste kaudu. Õpilaste esinemisuskust arendatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorige, solistid, erinevad pillikoosseisud jm). Et saavutada õpilaste mitmekülgset kuulamiskogemust, kujundada kontserdikultuuri ning avardada silmaringi, võimaldatakse õpilastel käia kontsertidel ja teatrietendustel nii koolis kui ka väljaspool kooli. Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma üksteise võimeid, oskusi ning eripära.

2.2.1. Laulmine

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;
- 2) mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeoleu;
- 3) laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 4) laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- 5) laulab peast kooliastme ühislaule: Kooli laul (L. Lehto), „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Vallatu tee“ (K. Levin), „Esimene õpetaja“ (S. Veskimäe), „Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus), „Läbi lume sahiseva“ (J. Aavik), „Kelgusõit“ (Ukraina rahvaviis), lastelaulud „Lapsed, tuppa“, „Kevadel“ (Juba linnukesed ...) ja „Teele, tee, kurekesed“, „Kaks Otti“ (A. Oit), „Kingarock“ (J. Ollaranta), „Süda tuksub“ (K. A. Hermann), mardi- või kadrilaul õpetaja valikul, laulumäng Suure-Jaani kihelkonnast „Mina olen rikas mees“, laulumäng „Vares vaga linnukene“, rahvalik laul „Mu isamaa armas“.

2.2.2. Pillimäng

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinato' des;
- 2) on omandanud 6-keelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerides;
- 3) väljendab pillimängus muusika sisu ja meeoleu.

2.2.3. Muusikaline liikumine

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;
- 2) tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

2.2.4. Omalooming

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 2) kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;
- 3) loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne;
- 4) kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

2.2.5. Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja muusikapala ülesehitus);
- 2) eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;
- 3) eristab kuuldeliselt marssi, valssi ja polkat;
- 4) on tutvunud eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill);
- 5) kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;
- 6) väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega;
- 7) seostab muusikapala selle autoritega.

2.2.6. Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
- 2) mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- 3) tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides;
- 4) mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes;
- 5) õpib lauludes tundma JO- ja RA-astmerida;
- 6) mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
 - a) meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana;
 - b) koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor;
 - c) muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, ostinato, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;
 - d) rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, piano, forte, fermaat;
 - e) laulurepertuaariga tutvustatakse märke latern, segno, volt.

2.2.7. Õppekäigud

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil;
- 2) kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

3. Õppetegevused ja õppesisu klasside kaupa

3.1. 1. klass

Õpitulemus klassi lõpuks:

3.1.1. Laulmine

- 1) laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;
- 2) mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;
- 3) laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule ning teiste rahvaste laule;
- 4) laulab eesti rahvalaule ja regilaule seoses kalendritähtpäevadega;
- 5) laulab erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja valikul;
- 6) laulab peast kooliastme ühislaule: Kooli laul (L. Lehto), „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Vallatu tee“ (K. Levin), „Esimene õpetaja“ (S. Veskimäe), „Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus), lastelaulud „Lapsed, tupp“ ja „Kevadel“ (Juba linnukesed ...).
- 7) õpib tundma astmeid SO, MI, RA ja tajuma astmemudeleid (SO-MI, SO-RA, SO-MI-RA jne.) kuulmise, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi.

3.1.2. Pillimäng

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või *ostinato*'des;
- 2) väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu.

3.1.3. Muusikaline liikumine

- 1) tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;
- 2) tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

3.1.4. Omalooming

- 1) loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 2) kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;
- 3) loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne;
- 4) kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

3.1.5. Muusika kuulamine

- 1) on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika);
- 2) eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;
- 3) kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;
- 4) väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega;
- 5) seostab muusikapala selle autoritega.

3.1.6. Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad

- 1) mõistab all olevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:

- 2) tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides: astmetel SO, MI, RA põhinevad mudelid

- 3) mõistab all olevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:

- a) meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana;
- b) koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor;
- c) muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, *ostinato*, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;
- d) rütm, meloodia, tempo, vaikselt, valjult, *piano*, *forte*;
- e) laulurepertuaariga tutvustatakse märke *latern*, *segno*, *volt*.

3.1.7. Õppekäigud

- 1) õpilane kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil;
- 2) õpilane kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

3.2. 2. klass

Õpitulemus klassi lõpuks:

3.2.1. Laulmine

- 1) laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;
- 2) mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;
- 3) laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule ning teiste rahvaste laule;
- 4) laulab eesti rahvalaule ja regilaule seoses kalendritähtpäevadega;
- 5) laulab erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja valikul;
- 6) laulab peast kooliastme ühislause: Kooli laul (L. Lehto), „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus), „Läbi lume sahiseva“ (J. Aavik), „Kelgusõit“ (Ukraina rahvaviis), mardi- või kadrilaul õpetaja valikul, „Kaks Otti“ (A. Oit), laulumäng Suure-Jaani kihelkonnast „Mina olen rikas mees“.
- 7) õpib tundma astmeid SO, MI, RA, LE, JO ja tajuma astmemudeleid kuulmise, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi.

3.2.2. Pillimäng

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinato'des;
- 2) väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu.

3.2.3. Muusikaline liikumine

- 1) tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;
- 2) tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

3.2.4. Omalooming

- 1) loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 2) kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;
- 3) loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne;
- 4) kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

3.2.5. Muusika kuulamine

- 1) on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika);
- 2) eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;
- 3) on tutvunud eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill) ning eesti rahvakalendri tähtpäevade ja kommetega;
- 4) kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;
- 5) väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega;
- 6) seostab muusikapala selle autoritega.

3.2.6. Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad

- 1) mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:

- 2) mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- 3) tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides, mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes;
- 4) mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
 - a) meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana;
 - b) koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor;
 - c) muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, *ostinato*, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;
 - d) rütm, meloodia, tempo, vaikselt, valjult, *piano*, *forte*;
 - e) laulurepertuaariga tutvustatakse märke latern, segno, volt.

3.2.7. Õppekäigud

- 1) õpilane kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil;
- 2) õpilane kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

3.3. 3. klass

Õpitulemus klassi lõpuks:

3.3.1. Laulmine

- 1) laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;
- 2) mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;
- 3) laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule ning teiste rahvaste laule;
- 4) laulab eesti rahvalaule ja regilaule seoses kalendritähtpäevadega;
- 5) laulab erineva karakteri, helilaadi, taktimõõdu ning tempoga laule õpetaja valikul;
- 6) laulab peast kooliastme ühislause: Kooli laul (L. Lehto), „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus), „Läbi lume sahiseva“ (J. Aavik), lastelaul „Teele, tee, kurekesed“, „Kingarock“ (J. Ollaranta), laulumäng „Vares vaga linnukene“, „Süda tuksub“ (K. A. Hermann), rahvalik laul „Mu isamaa armas“, mardi- või kadrilaul õpetaja valikul.
- 7) õpib tundma astmerida JO-JO' ja RA-RA', tajuma astmemudeleid kuulmise, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi.

* Lisatunnis süvendatud 2-häälse laulmise kinnistamine, ansambli laulu kogemus

3.3.2 Pillimäng

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või *ostinato*'des;
- 2) väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu.

* Lisatunnis pillimängu oskuste süvendatud kogemus

3.3.3. Muusikaline liikumine

- 1) tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;
- 2) tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

3.3.4. Omalooming

- 1) loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 2) kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;
- 3) loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne;
- 4) kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

3.3.5. Muusika kuulamine

- 1) on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika);
- 2) eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;
- 3) eristab kuuldeliselt marssi, valssi ja polkat;
- 4) on tutvunud eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill) ning eesti rahvakalendri tähtpäevade ja kommetega;
- 5) kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;
- 6) väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega;
- 7) seostab muusikapala selle autoritega.

3.3.6. Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad

- 1) mõistab allolevate heliväljuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:

- 2) mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;

- 3) tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides, mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes;
- 4) õpib lauludes tundma JO- ja RA-astmerida;
- 5) mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
 - a) meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana;
 - b) koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor;
 - c) muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, *ostinato*, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;
 - d) rütm, meloodia, tempo, vaikselt, valjult, *piano*, *forte*;
 - e) laulurepertuaariga tutvustatakse märke latern, segno, volt.

3.3.7 Õppekäigud

- 1) õpilane kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil;
- 2) õpilane kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

3.4. Lõiming I kooliastmes

Laulmine

Eesti keel

Õigekiri, silbitamine, teksti tähenduse mõistmine, hääldamine, diktsioon, laulutekstide autorid.

Matemaatika

Arvud, helipikkused, helikõrgused, taktimõõt, võrdlus, liitmine-lahutamine, loendamine, loogika, mälu.

Inimeseõpetus

Kodu, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg (tempo) liiklus.

Kehaline kasvatus

Laulu- ja ringmängud, õige kehahoid ja keha tunnetamine laulmisel, hingamine.

Kunst/loodusõpetus

Loodusandide (kastanite, tõrude, kivide vms) värvimine vastavalt astmete värvile, kasutamine astme- ja rütmitöös).

Tööõpetus

Paberist noodijoonestiku lõikamine ja papile vms kleepimine, selle kasutamine töös astmetega.

Pillimäng

Matemaatika

Noodi-, helikõrgused, taktimõõt.

Tööõpetus

Lihtsate rütmipillide valmistamine.

Kehaline kasvatus

Kehapillisaated, koordineerimine, hingamine, õiged mänguvõtted.

Muusikaline liikumine

Kehaline kasvatus

Muusikapala meeolu ja sisu kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud.

Matemaatika

Muusikapala ülesehitus.

Omalooming

Eesti keel

Õigekiri, liisusalmide loomine.

Kehaline kasvatus

Muusikale liikumise kujundamine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordineerimine.

Matemaatika

Taktimõõt, muusika osad.

Tööõpetus

Lihtsate rütmipillide valmistamine.

Muusika kuulamine

Eesti keel

Õigekiri, sõnavara, väljendusoskus, arutlus.

Kunst

Muusika meeleolu visualiseerimine.

Matemaatika

Võrdlemine, osad muusikas, erinevad taktimõõdud, loogika.

Inimeseõpetus

Aeg (tempo), kodu- ja kodumaa.

Tööõpetus

Omavalmistatud rütmipillide kasutamine taktimõõdu eristamisel.

Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad

Eesti keel

Õigekiri, sõnavara, väljendusoskus.

Matemaatika

Joon, noodiväljendused, taktimõõt, laulu osad, fermaat, sümbolid.

Tööõpetus

Rütmikaardid.

Inimeseõpetus

Meetrum, vaikselt, valjult, tempo.

Kehaline kasvatus

Rahvatantsud.

Kunst

Kõlavärv.

Õppekäigud

Eesti keel

Sõnavara, k.a. muusikaline, väljendusoskus, arutlus.

Kunst

Muusikelamuse kujutamine visuaalselt.

Kehaline kasvatus

Muusika kujutamine liikumise kaudu.

Tööõpetus

Lihtsa rütmipilli valmistamine.

Matemaatika

Loogika.

Loodusõpetus

Loodushääled, keskkonna hääled.

4. II KOOLIASTE

4.1. Õpitulemused

II kooliastme õpitulemused kajastavad õpilase head saavutust.

6. klassi lõpetaja:

- 1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises, liikumises; huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles;
- 2) laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades;
- 3) laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust;
- 4) oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslasi;
- 5) oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule;

- 6) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 7) kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi;
- 8) julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnalises kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades;
- 9) kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust;
- 10) eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat;
- 11) leiab iseloomulikke jooni eesti ja teiste maade rahvamuusikas.

4.2. Õppetegevused ja õppesisu

II kooliastme õppetegevused:

- 1) ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel;
- 2) kahe- või kolmehäälnelise laulmine koolikooris;
- 3) relatiivsete helikõrguste (astmete) kasutamine laulude õppimisel;
- 4) pillimänguoskuste arendamine ja rakendamine erinevates pillikoosseisudes;
- 5) kuulatud muusikapalade iseloomustamine, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale;
- 6) eri rahvaste tantsude karakteri väljendamine liikumises;
- 7) muusika väljendusvahendite kasutamine erinevates muusikalistes tegevustes;
- 8) esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine;
- 9) teatris, kontserdil ja muuseumis käimine ning õppekäigud (helistuudiod, raamatukogud, muusikakoolid jne).

II kooliastme õpilasele omast teadmishimu ning aktiivsust rakendatakse kõigis muusikalistes tegevustes. Selles eas tähtsustub töö õpilaste individuaalsete muusikaliste võimete arendamisel ning rakendamisel erinevates muusikalistes tegevustes. Olulised tegevused on selleski kooliastmes **laulmine** ja **pillimäng**. Klassitunnis lauldakse *a cappella* ja saatega ühe- ja kahehäälselt, koolikooris kahe- ja kolmehäälselt. Süvendatakse pillimänguoskusi erinevates pillikoosseisudes ning omandatakse 6-keelse väikekandle või plokkflöödi lihtsamad mänguvõtted. **Liikumistegevuse** põhirõhk on eesti rahvatantsudel ning teiste rahvaste muusika karakteri väljendamisel liikumise kaudu. Muusikalist mõtlemist ja loovust arendatakse **muusikalise omaloomingu** kaudu. **Muusikat kuulates** arendatakse muusikalist analüüsivõimet ja võrdlusoskust. Tähtsustub muusika oskussõnade kasutamine muusikapalades analüüsides ning oma arvamuse põhjendamine vestlustes. Kõigis muusikalistes tegevustes rakendatakse õpitud teadmisi ja oskusi, s.o **muusikalist kirjaoskust**, mida omandatakse muusikaliste tegevuste kaudu. Õpilaste eneseväljendusoskust arendatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, erinevad pillikoosseisud jm). Et saada kuulamiskogemust, kujundada kontserdikultuuri ning avardada silmaringi, käiakse kontsertidel ja muusikaetendustel ning osaletakse erinevatel õppekäikudel. Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma üksteise võimeid, oskusi ning eripära.

4.2.1 Laulmine

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest;
- 2) seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2;
- 3) rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;
- 4) laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälseliseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- 5) laulab peast kooliastme ühislauke: Kooli laul (L. Lehto), „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus), „Läbi lume sahiseva“ (J. Aavik), mardi- või kadrilaul õpetaja valikul, kaanon „Sepapoisid“, rahvalik viis „Igaühel oma pill“, „Noodilaul“ (R. Rodgers), „Pärtli laul“ (A. Vahisalu), „Kungla rahvas“ (K. A. Hermann), „Sinine vagun“ (V. Šainski), „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen), rahvalik laul „Mu isamaa armas“.

- 4) mõistab viiulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g–G2 tähendust ning kasutab neid musitseerides;
- 5) mõistab duur-, moll-helilaadi ja helistike C–a, G–e, F–d tähendust ning kasutab neid musitseerides;
- 6) mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:
- a) eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll, bekarr, paralleelhelistikud;
- b) vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon;
- c) tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid);
- d) tempo, *andante*, *moderato*, *allegro*, *largo*, *ritenuto*, *accelerando*, *dünaamika*, *piano*, *forte*, *mezzopiano*, *mezzoforte*, *pianissimo*, *fortissimo*, *crescendo*, *diminuendo*;
- 7) kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara.

4.2.7. Õppekäigud

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) arutleb ja avaldab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
- 2) kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara

5. Õppetegevused ja õppesisu klasside kaupa

5.1 4. klass

Õpitulemus klassi lõpuks

5.1.1. Laulmine

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest;
- 2) rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;
- 3) laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- 4) laulab peast kooliastme ühislaule: Kooli laul (L. Lehto), „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus), „Läbi lume sahiseva“ (J. Aavik), mardi- või kadrilaul õpetaja valikul, kaanon „Sepapoisid“, rahvalik viis „Igäihel oma pill“, „Noodilaul“ (R. Rodgers).
- 5) laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO₁, LE, NA, DI); duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega;

5.1.2. Pillimäng

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või *ostinato* 'des;
- 2) rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid; seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga;
- 3) kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi ja oskusi.

5.1.3. Muusikaline liikumine

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi;
- 2) tantsib eesti laulu- ja ringmänge;

5.1.4. Omalooming

5.2. 5. klass

Õpitulemus klassi lõpuks

5.2.1. Laulmine

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest;
- 2) rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;
- 3) laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- 4) laulab peast kooliastme ühislaule: Kooli laul (L. Lehto), „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Pärtli laul“ (A. Vahisalu), „Kungla rahvas“ (K. A. Hermann), „Sinine vagun“ (V. Šainski), „Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus), „Läbi lume sahiseva“ (J. Aavik).
- 5) laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO₁, LE, NA, DI);
- 6) tutvub duur- ja moll helilaadi ning duur- ja moll kolmkõlaga seoses lauludega;

5.2.2. Pillimäng

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või *ostinato* 'des;
- 2) rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid; seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga;
- 3) seostab helistikke ja toonika kolmkõlasid C-duur, a-moll pillimänguga;
- 4) kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi ja oskusi.

5.2.3. Muusikaline liikumine

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi;
- 2) tantsib eesti laulu- ja ringmänge;
- 3) väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid: (valikuliselt) Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra;

5.2.4. Omalooming

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või *ostinato* 'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 2) kasutab improvisatsioonides astmemudeleid;
- 3) loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne;
- 4) kasutab muusika karakteri ja meeoleolu väljendamiseks loovliikumist.

5.2.5. Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi;
- 2) kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass); kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni
- 3) kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit;
- 4) tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi;

noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI);
duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega;

5.3.2. Pillimäng

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või *ostinato* 'des;
- 2) rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid; seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga;
- 3) seostab helistikke G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll pillimänguga.
- 4) kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi ja oskusi.

5.3.3. Muusikaline liikumine

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi;
- 2) tantsib eesti laulu- ja ringmänge;
- 3) väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid: (valikuliselt) Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra, Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari, Saksa;

5.3.4. Omalooming

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või *ostinato* 'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 2) kasutab improvisatsioonides astmemudeleid;
- 3) loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne;
- 4) kasutab muusika karakteri ja meeoleolu väljendamiseks loovliikumist.

5.3.5. Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi;
- 2) kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass); kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni
- 3) kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit;
- 4) tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi;
- 5) on tutvunud (valikuliselt) Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra, Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari või Saksa muusikatradsioonidega ja suhtub neisse lugupidavalt;
- 6) iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara;
- 7) teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega.

5.3.6. Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) mõistab all olevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:

Matemaatika

Noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad).

Tehnoloogiaõpetus

Lihtsate pillide valmistamine.

Kehaline kasvatus

Kehapillisaated, hingamine, koordineatsioon, õiged mänguvõtted.

Muusikaline liikumine

Kehaline kasvatus

Muusikapala ja eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud.

Matemaatika

Muusikapala vorm.

Omalooming

Eesti keel

Õigekiri, regivärsside ja lihtsamate laulusõnade loomine, väljendusoskus.

Kehaline kasvatus

Muusikale liikumise loomine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordineatsioon, õiged mänguvõtted.

Matemaatika

Taktimõõt, murrud, muusikapala vorm.

Tööõpetus

Lihtsate pillide ja muusikateemaliste mängude valmistamine.

Kunst

Rütmikaartide valmistamine.

Arvutiõpetus

Lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Eesti keel

Sõnavara, õigekiri, sh muusikaline, väljendus- ja põhjendusoskus (kirjalik ja suuline).

Kirjandus

Autorlus.

Kunst

Muusika meeleolu visualiseerimine.

Matemaatika

Võrdlemine, eristamine, muusikapala vorm, erinevad taktimõõdud, loogika.

Ühiskonnaõpetus

Aeg (tempo),

kodu- ja kodumaa, riigid, rahvad.

Tehnoloogiaõpetus

Omavalmistatud muusikalooliste mängude kasutamine.

Ajalugu

Eesti ja erinevate maade kultuurilugu.

Võõrkeeled

võõrkeelsete laulutekstide mõistmine, sõnaraamatu kasutamine.

Arvutiõpetus

Muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis.

Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad

Eesti keel

õigekiri, sh muusikaline, väljendusoskus.

Matemaatika

Noodivältsed, taktimõõt, vorm, sümbolid, murdarvud, paralleelsed helistikud, võrdlemine ja eristamine.

Inimeseõpetus

Meetrum, vaikselt, valjult, tempo.

Kehaline kasvatus

Rahvatants.

Kunst

Kõlavärv.

Võõrkeel

Itaaliakeelsete muusikaalaste terminite tähenduse mõistmine seoses lauludega.

Arvutiõpetus

Muusikaterminitele seletuste leidmine internetis

Õppekäigud

Eesti keel

Õigekiri, sõnavara, sh muusikaline, väljendusoskus.

Kunst

Muusikelamuse kujutamine visuaalselt.

Kehaline kasvatus

Muusikaelamuse kujutamine liikumises ja dramatiseeringus.

Matemaatika

Loogika, arutlusoskus.

Arvutiõpetus

Teabe otsimine ja leidmine ürituste, institutsioonide kohta.

III KOOLIASTE

6.1. Õpitulemused

III kooliastme õpitulemused kajastavad õpilase head saavutust.

Põhikooli lõpetaja:

- 1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme;
- 2) laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapäras;
- 3) laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust;
- 4) oskab kuulata iseennast ja kaaslasi ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides; suhtub kohustetundlikult endale võetud ülesannetesse;
- 5) oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislause;
- 6) kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 7) rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;
- 8) väljendab oma arvamust kuuldud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult;
- 9) leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused;
- 10) väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes;
- 11) teab autoriõigusi ning sellega kaasnevaid õigusi ja kohustusi; huvitub muusikaalasest tegevusest ja väärtustab seda ning osaleb kohalikus kultuurielus;
- 12) valdab ülevaadet muusikaga seotud elukutsest ja võimalustest muusikat õppida;
- 13) kasutab infotehnoloogia vahendeid muusikalistes tegevustes.

6.2. Õppetegevused ja õppesisu

III kooliastme õppetegevused:

- 1) ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel;
- 2) kahe- või kolmehäälsuse laulmine koolikooris;

- 3) relatiivsete helikõrguste (astmete) kasutamine, lauldes noodist lihtsamaid meloodiaid;
- 4) pillimänguoskuse rakendamine üksi ja koos musitseerides;
- 5) isiklike, põhjendatud seisukohtade avaldamine muusika kuulamisel, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale;
- 6) muusika meeleolu, stiili ja vormi väljendamine liikumise kaudu lähtuvalt kujutlusvõimest;
- 7) loominguliste ideede teostamiseks sobivate muusika väljendusvahendite leidmine ja kasutamine;
- 8) esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine;
- 9) teatris, kontserdil ja muuseumis käimine ning õppekäigud (helistuudiod, raamatukogud, muusikakoolid, muusikakõrgkoolid jne).

III kooliastmes on tähelepanu keskmes iseseisva muusikalise mõtlemise süvendamine ning õpilaste muusikaliste võimete edasiarendamine ja rakendamine muusikalistes tegevustes, kasutades erinevaid õppevorme ning -meetodeid. Klassitunnis **lauldakse** nii ühe- kui ka mitmehäälselt, koolikooris kahe- või kolmehäälselt. Süvendatakse **pillimänguoskusi** ning avardatakse musitseerimisvõimalusi erinevates pillikoosseisudes, omandatakse akustilise kitarriga akordmänguvõtteid. Kuna selles vanuseastmes on suur huvi pop- ja rokkmuusika vastu, tuleks leida koolis ansamblimängu harrastamise võimalusi. Laulmine ja pillimäng pakuvad **muusikalise omaloomingu** ning loominguliste ideede elluviimise võimalusi nii üksi kui ka rühmatöona. **Muusikat kuulates** tähtsustub kuulatud muusika põhjal oma arvamuse kujundamine ning selle argumenteeritud põhjendamine nii suuliselt kui ka kirjalikult, toetudes muusika oskussõnavarale. Kõigis muusikalistes tegevustes rakendatakse õpitud teadmisi ja oskusi, s.o **muusikalist kirjaoskust**, mida omandatakse muusikaliste tegevuste kaudu. Nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, erinevad pillikoosseisud jm) toetatakse õpilaste isikupärast esinemisostkust. Et omandada kuulamiskogemust, kujundada kontserdikultuuri ning avardada silmaringi, käiakse kontsertidel ja muusikaetendustel ning osaletakse erinevatel õppekäikudel. Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma ja austama üksteise võimeid, oskusi ning eripära.

6.2.1. Laulmine

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoidu häälemurdeperioodil;
- 2) mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid meloodiat õppides;
- 3) kasutab teadlikult muusikalisi teadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes;
- 4) osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;
- 5) laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- 6) laulab peast kooliastme ühislaule: Kooli laul (L. Lehto), „Eesti hümn“ (F. Pacius), "Jää vabaks, Eesti meri" (V. Oksvort), „Kungla rahvas“ (K. A. Hermann), „Tiliseb, tiliseb aisakell" (L. Wirkhaus), „Läbi lume sahiseva“ (J. Aavik), „Majakene mere ääres“ (Ü. Vinter), rahvalik viis "Saaremaa“, "Oma laulu ei leia ma üles" (V. Ojakäär), "Laul põhjamaast" (Ü. Vinter), "Jaanipäev" (V. Toomemets), „Eesti lipp“ (E. Võrk), "Laul Põhjamaast" (Ü. Vinter), "Eestlane olen ja eestlaseks jään" (A. Mattiisen), "Saaremaa valss" (R. Valgre).

6.2.2. Pillimäng

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või *ostinato* 'des;
- 2) rakendab musitseerides kitarriga lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest

helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus;
3) kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

6.2.3. Muusikaline liikumine

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid;
- 2) väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid.

6.2.4. Omalooming

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 2) loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 3) kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 4) loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne;
- 5) väljendab muusika karakterit ja meeoleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu.

6.2.5. Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust;
- 2) eristab pop-, rokk-, džäss-, filmi- ja lavamuusikat;
- 3) eristab kõla ja kuju järgi keel-, puhk-, löök- ja klahvpille ning elektrofone ja pillikoosseise; teab nimetada tuntud heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi;
- 4) tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi;
- 5) on tutvunud Eesti ning Prantsuse, Itaalia, Hispaania, Põhja- ja Ladina-Ameerika, Aafrika või Idamaade muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;
- 6) arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades; võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda oma nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- 7) tunneb autoriõigusi ja nendega kaasnevaid kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetis).

6.2.6. Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) mõistab all olevate helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:

- 2) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik-taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- 3) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed);
- 4) mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides;
- 5) teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt;
- 6) mõistab all olevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
 - a) elektrofonid, sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, džässorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused;
 - b) ooper, operett, ballett, muusikal, sümfoonia, instrumentaalkontsert, spirituaal, gospel;

- c) rondo, variatsioon;
- d) pop- ja rokkmuusika, džässmuusika, süvamuusika;
- 7) kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara.

6.2.7. Õppekäigud

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
- 2) kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara.

7. Õppetegevused ja õppesisu klasside kaupa

7.1. 7. klass

Õpitulemus klassi lõpuks:

7.1.1. Laulmine

Õpilane:

- 1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoiu häälemurdeperioodil;
- 2) laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- 3) osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;
- 4) laulab peast kooliastme ühislaule: Kooli laul (L. Lehto), „Eesti hümn“ (F. Pacius), "Jää vabaks, Eesti meri" (V. Oksvort), „Kungla rahvas“ (K. A. Hermann), „Tiliseb, tiliseb aisakell" (L. Wirkhaus), „Läbi lume sahiseva“ (J. Aavik), „Majakene mere ääres“ (Ü. Vinter), rahvalik viis "Saaremaa“.
- 5) laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI);
- 6) absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete helikõrgustega (g-G²);
- 7) duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega;

7.1.2. Pillimäng

Õpilane:

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või *ostinato*'des;
- 2) rakendab musitseerides akustilise kitarri lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus;
- 3) helistike C-duur, a-moll; G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll seostamine pillimänguga; D-h repertuaarist lähtuvalt.

7.1.3. Muusikaline liikumine

Õpilane:

- 1) tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid;
- 2) väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid: Araabia, Juudid, Austraalia, Hiina, Jaapan, India, Indoneesia.

7.1.4. Omalooming

Õpilane:

- 1) loob improvisatsioon keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 2) loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 3) kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid);

- 4) loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne;
- 5) väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu;
- 6) loominguliste ideede rakendamine arvutil olemasolevaid muusikaprogramme kasutades.

7.1.5. Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- 1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust (2-ja 3-osalist lihtvormi, variatsioon- ja rondovormi);
- 2) arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades;
- 3) arvestab teiste arvamust ning põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- 4) eesti tuntud interpreetide, dirigentide, ansamblite, orkestrite ja muusika suursündmuste tundmine;
- 5) eristab kõla ja kuju järgi: *keelpillid*: poogenpillid viiul, vioola e altviiul, tšello, kontrabass, näppepillid harf, kitarr; *puhkpillid*: puupuhkpillid flööt, klarnet, saksofon, oboe, fagott; vaskpuhkpillid: trompet, metsasarv, tromboon, tuuba; *löökpillid*: kindla helikõrgusega timpan, ksülofon; ebamäärase helikõrgusega (rütmi pillid) suur trumm, väike trumm, taldrikud jt;
- 6) on tutvunud Idamaade muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;
- 7) tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi.

7.1.6. Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara

Õpilane:

- 1) Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:

- 2) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- 3) mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides;
- 4) kasutab laulude õppimisel relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed);
- 5) mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused;
- 6) Kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara;

7.1.7. Õppekäigud

Õpilane:

- 1) arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
- 2) kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara.

7.2. 8. klass

Õpitulemus klassi lõpuks

7.2.1. Laulmine

Õpilane:

- 1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoiu häälemurdeperioodil;
- 2) laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- 3) osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;
- 4) laulab peast kooliastme ühislaule: Kooli laul (L.Lehto), „Eesti hümn“ (F. Pacius), "Jää vabaks,

Eesti meri" (V. Oksvort), "Oma laulu ei leia ma üles" (V. Ojakäär), "Laul põhjamaast" (Ü. Vinter), "Jaanipäev" (V. Toomemets), „Tiliseb, tiliseb aisakell" (L. Wirkhaus), „Läbi lume sahiseva" (J. Aavik).

- 5) laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI);
- 6) absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete helikõrgustega (g-G²);
- 7) duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega;

7.2.2. Pillimäng

Õpilane:

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või *ostinato*'des;
- 2) rakendab musitseerides akustilise kitarr lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus;
- 3) helistike C-duur, a-moll; G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll seostamine pillimänguga; D-h repertuaarist lähtuvalt.

7.2.3. Muusikaline liikumine

Õpilane:

- 1) tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid;
- 2) väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid: Prantsuse, Itaalia, Hispaania, Põhja- ja Ladina-Ameerika, Aafrika.

7.2.4. Omalooming

Õpilane:

- 1) loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 2) loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 3) kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 4) loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne;
- 5) väljendab muusika karakterit ja meeoleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu;
- 6) loominguliste ideede rakendamine arvutil olemasolevaid muusikaprogramme kasutades.

7.2.5. Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- 1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust (2-ja 3-osalist lihtvormi, variatsiooni- ja rondovormi);
- 2) arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades;
- 3) arvestab teiste arvamust ning põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- 4) eesti tuntud interpreetide, dirigentide, ansamblite, orkestrite ja muusika suursündmuste tundmine;
- 5) eristab kõla ja kuju järgi: *keelpillid*: poogenpillid viiul, viola e altviul, tšello, kontrabass, näppepillid harf, kitarr; *puhkpillid*: puupuhkpillid flööt, klarnet, saksofon, oboe, fagott; vaskpuhkpillid: trompet, metsasarv, tromboon, tuuba; *löökpillid*: kindla helikõrgusega timpan, ksülofon; ebamäärase helikõrgusega (rütmipillid) suur trumm, väike trumm, taldrikud jt; *klahypillid*: klaver, klavessiin, orel, akordion; *elektrofonid*: süntesaator, elektriklaver;
- 6) on tutvunud Eesti ning Prantsuse, Itaalia, Hispaania, Põhja- ja Ladina-Ameerika muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;
- 7) tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi.

7.2.6. Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara

Õpilane:

1) Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:

2) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;

3) mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides;

4) kasutab laulude õppimisel relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed);

5) teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt;

6) mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: elektrofonid, sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, džässorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused;

7) kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara;

7.2.7. Õppekäigud

Õpilane:

1) arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;

2) kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara.

7.3. 9. klass

Õpitulemus klassi lõpuks:

7.3.1. Laulmine

Õpilane:

1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoiu häälemurdeperioodil;

2) laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;

3) osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;

4) laulab peast kooliastme ühislaule: Kooli laul (L. Lehto), „Eesti hümn“ (F. Pacius), "Jää vabaks, Eesti meri" (V. Oksvort), „Eesti lipp“ (E. Võrk), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter), "Eestlane olen ja eestlaseks jään" (A. Mattiisen), "Saaremaa valss" (R. Valgre), „Tiliseb, tiliseb aisakell" (L. Wirkhaus), „Läbi lume sahiseva“ (J. Aavik).

5) laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI);

6) absoluutsete helikõrguste seostamine relatiivsete helikõrgustega (g–G²);

7) duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega;

7.3.2. Pillimäng

Õpilane:

1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt kaasmängudes ja/või *ostinato*’des;

2) rakendab musitseerides akustilise kitarriga lihtsamaid akordmänguvõtmeid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus;

3) helistike C-duur, a-moll; G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll seostamine pillimänguga; D-h repertuaarist lähtuvalt.

7.3.3. Muusikaline liikumine

Õpilane:

1) tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid;

2) väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid: (valikuliselt) Prantsuse, Itaalia, Hispaania, Põhja- ja Ladina-Ameerika, Aafrika, Idamaad.

7.3.4. Omalooming

Õpilane:

- 1) loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 2) loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 3) kasutab lihtsaid meloodiaid luues relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 4) loob tekste: regivärsse, laulusõnu jne;
- 5) väljendab muusika karakterit ja meeoleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu;
- 6) loominguliste ideede rakendamine arvutil olemasolevaid muusikaprogramme kasutades.

7.3.5. Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- 1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust (2-ja 3-osalist lihtvormi, variatsiooni- ja rondovormi);
- 2) arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades;
- 3) arvestab teiste arvamust ning põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- 4) eesti tuntud interpreetide, dirigentide, ansamblite, orkestrite ja muusika suursündmuste tundmine;
- 5) eristab kõla ja kuju järgi *orkestrid*: (sümfoonia, puhkpilli-, keelpilli-, rahvapilliorkester); *ansamblid*: (keelpillikvartett, pop- ja džässansambel); *hääleliigid*: (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass);
- 6) on tutvunud muusikateatri nelja olulisema alaliigiga: ooper, operett, muusikal, ballett;
- 7) on tutvunud Eesti, Itaalia, Prantsusmaa ja Aafrika muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;
- 8) on tutvunud filmimuusika ning *jazz*muusika ajaloo ja suundadega ning suhtub sellesse lugupidavalt;
- 9) tunneb eesti muusikateatri arengulugu ja pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi.

7.3.6. Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara

Õpilane:

- 1) Mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:

- 2) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- 3) mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides;
- 4) kasutab laulude õppimisel relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed);
- 5) teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt;
- 6) mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: ooper, operett, muusikal, ballett, sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, džässorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused, hääleliigid;
- 7) kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja sõnavara;

7.3.7. Õppekäigud

Õpilane:

- 1) arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või

muul looval viisil;

2) kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara.

7.4. Lõiming III kooliastmes

Laulmine

Eesti keel

Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, väljendusrikkus.

Kirjandus

Laulutekstide autorid.

Matemaatika

Laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamis- ja põhjendusoskus (loogika), paralleelsed helistikud. Helipikkused ja -kõrgused, helide vahelised suhted.

Ühiskonnaõpetus

Liiklus-, kodu-, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg (tempo).

Kehaline kasvatus

Loomulik kehahoid ja hingamine.

Bioloogia

Hingamine, häälehoid (k.a häälemurde perioodil), kuulmine ja kõrv, pärilikkus.

Loodusõpetus

Liikumine/dünaamika.

Inimeseõpetus

Õige, vale, normid-reeglid.

Füüsika

Heli ja selle omadused liikumine/jõud, võnkumine, müra.

Eesti keel

Silbitamine teksti rütmistamisel.

Tööõpetus

Omavalmistatud muusikateemaliste mängude kasutamine rütmi- ja astmetöös.

Pillimäng

Matemaatika

Noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad), paralleelsed helistikud.

Tehnoloogiaõpetus

Lihtsate pillide valmistamine.

Kehaline kasvatus

Kehapillisaated, koordineatsioon, õiged mänguvõtted.

Loodusõpetus

Loodusnähtused- ja hääled, liikumine/dünaamika, jõud.

Füüsika

Heli ja selle omadused, liikumine/jõud, võnkumine, müra, elekter seotult elektrofonidega, ohutustehnika.

Muusikaline liikumine

Kehaline kasvatus

Eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri ja muusika väljendusvahendite kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated.

Matemaatika

Muusikapala vorm.

Omalooming

Ühiskonnaõpetus

Inimõigused/autorikaitse, ettevõtlus ja konkurents, moraal, eetika.

Eesti keel

Tekstide loomine.

Kehaline kasvatus

Loominguliste ideede väljendamine liikumises, koordinatsioon, õiged mänguvõtted.

Matemaatika

Muusikapala vorm, taktimõõdud/murdarvud.

Tööõpetus

Lihtsate pillide valmistamine.

Arvutiõpetus

Lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Eesti keel

Sõnavara, sh muusikaline, suuline ja kirjalik väljendusoskus (essee, uurimus, referaat), õigekiri, väitlemine oma seisukohtade põhjendamiseks.

Kirjandus

Teose autor, teksti analüüs.

Kunst

Muusika meeleolu visualiseerimine, plakatid, tämber.

Matemaatika

Võrdlemine, eristamine, muusikapala vorm, murdarvud - erinevad taktimõõdud, loogika – põhjendus, analüüs.

Ajalugu

Eesti ja erinevate maade kultuurilugu.

Ühiskonnaõpetus

Rahvused, riigid ja nende tavad, inimõigused/autorikaitse, ettevõtlus ja konkurents, moraal, eetika, elukutsevalik.

Füüsika

Heli ja selle omadused, liikumine/jõud, võnkumine, müra, elekter seotult elektrofonidega.

Bioloogia

Kuulmine/kõrv ja tervishoid, pärilikkus.

Geograafia

Riigid, pealinnad, rahvastik, rassid.

Arvutiõpetus

Muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis, esitlused.

Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara

Eesti keel

Õigekiri, sh muusikaline.

Matemaatika

Noodivältsed, taktimõõt, vorm, sümbolid, murrud, paralleelsed helistikud, eristamine.

Tööõpetus

Rütmi- ja meloodiakaardid.

Kehaline kasvatus

Rahvatants, ladina ja standardtants.

Kunst

Kõlavärv.

Võõrkeel

Itaaliakeelsete muusikaliste terminite tähenduse mõistmine.

Arvutiõpetus

Muusikaterminitele seletuste leidmine internetis, lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.

Õppekäigud

Eesti keel

Õigekiri, sõnavara, sh muusikaline.

Kunst

Visuaalse muusikelamuse kujutamine, plakat jne.

Kehaline kasvatus

Muusikaelamuse kujutamine liikumise kaudu ja dramatiseeringus.

Matemaatika

Loogika, arutlus-, analüüsi- ja põhjendusoskus.

Arvutiõpetus

Teabe otsimine ja leidmine ürituste, institutsioonide kohta, lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades.